

PRZEGLĄD WYBORCZY

*

Biuletyn informacyjny

7/2001

Wydawnictwo Krajowego Biura Wyborczego

ISSN 1507-983X

Wydawnictwo Krajowego Biura Wyborczego
00-902 Warszawa, ul. Wiejska 10

Opracowanie - Zespół w Krajowym Biurze Wyborczym
Bohdan Szcześniak
Alicja Kicińska
Jerzy Breitkopf
Redakcja - Kazimierz Wojciech Czaplicki, kierownik Biura

Skład komputerowy - Marcin Lisiak

Oddano do druku – 4 września 2001 r.

Przy wykorzystaniu informacji zawartych w „Przeglądzie wyborczym” przez środki masowego przekazu, Krajowe Biuro Wyborcze będzie wdzięczne za każdorazowe wskazanie źródła informacji.

Oficjalna strona Państwowej Komisji Wyborczej w Internecie

www.pkw.gov.pl

SPIS TREŚCI	Str.
* Posiedzenia Państwowej Komisji Wyborczej	5
* Wykaz komitetów wyborczych uprawnionych do zgłaszania list kandydatów na posłów i senatorów w wyborach zarządzonych na dzień 23 września 2001 r.	6
* Wytyczne, wyjaśnienia i opinie Państwowej Komisji Wyborczej w sprawach wyborów do Sejmu i Senatu RP	23
* Wyjaśnienia w sprawach stosowania ustaw samorządowych	47
* Informacje i aktualności wyborcze	50
* Zestawienie wyników wyborów uzupełniających do rad gmin przeprowadzonych w okresie od 1 lipca do 31 lipca 2001 r.	50
* Zestawienie wyników referendum lokalnych przeprowadzonych w okresie od 1 lipca do 31 lipca 2001 r.	51
* Zmiany w składach sejmików województw, rad powiatów i rad miejskich w gminach powyżej 20 tys. mieszkańców	51
* Wykaz terminów uzupełniających i przedterminowych wyborów do rad gmin oraz referendum lokalnych w sprawie odwołania organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego przed upływem kadencji zarządzonych na okres od 5 sierpnia 2001 r. do 21 października 2001 r.	52
* Wymiana doświadczeń z zagranicą	56
* Informacje prawne i orzecznictwo sądowe	57

POSIEDZENIA PAŃSTWOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ

Państwowa Komisja Wyborcza odbyła 8 posiedzeń, w dniach 2, 5, 9, 12, 19, 23, 26, 30 lipca 2001 r. W zakresie przyjmowania zawiadomień dotyczących tworzenia komitetów wyborczych uwzględniono również posiedzenia w sierpniu br. Prace Komisji koncentrowały się przede wszystkim na zadaniach związanych z wyborami do Sejmu i Senatu zarządzonymi na dzień 23 września 2001 r., określonych w ustawie z dnia 12 kwietnia 2001 r. – Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej.

* Zgodnie z Ordynacją wyborczą listy kandydatów na posłów oraz kandydatów na senatorów zgłaszają okręgowym komisjom wyborczym do zarejestrowania wyłącznie utworzone w celu wykonywania czynności wyborczych komitety wyborcze: partii politycznych, koalicji partii politycznych oraz wyborców. Utworzenie komitetu wyborczego potwierdza swoją uchwałą Państwowa Komisja Wyborcza na podstawie zawiadomienia o utworzeniu komitetu; zawiadomienia mogły być zgłaszane do dnia 4 sierpnia 2001 r. (art. 95 i art. 96 ust. 3, art. 97 ust. 4 i art. 98 ust. 4 Ordynacji).

Państwowa Komisja Wyborcza rozpatrywała zawiadomienia i podejmowała rozstrzygnięcia w ustawowo przewidzianym trybie, w ciągu 3 dni od złożenia zawiadomienia – i jeżeli zawiadomienie spełniało warunki przewidziane w ustawie podejmowała uchwałę o jego przyjęciu, albo wskazywała wady zawiadomienia wyznaczając termin 5 dni na ich usunięcie, zaś w wypadku nieusunięcia wad w wyznaczonym terminie odmawiała przyjęcia zawiadomienia (art. 102 ust. 1 i 2 Ordynacji).

Do Państwowej Komisji Wyborczej wpłynęły zawiadomienia o utworzeniu 109 komitetów wyborczych, w tej liczbie 18 komitetów partii politycznych, 2 komitetów koalicji partii politycznych oraz 89 komitetów wyborców.

Państwowa Komisja Wyborcza stwierdziła wady w 45 zawiadomieniach; dotyczyły one m. in. przyjęcia nazw komitetów wyborców niedostatecznie różniących się od nazw partii politycznych i organizacji społecznych – co stanowi naruszenie art. 100 ust. 3 Ordynacji; niezłożenia wymaganej liczby 1000 podpisów obywateli popierających utworzenie komitetu wyborców (art. 98 ust. 4), a także braków formalnych w dokumentacji.

Państwowa Komisja Wyborcza odmówiła przyjęcia zawiadomień o utworzeniu 12 komitetów wyborczych: Komitetu Wyborczego Krajowej Partii Emerytów i Rencistów – z powodu dokonania zawiadomienia przez nieuprawniony statutowo organ; Komitetu Wyborczego Alternatywa Ruch Społeczny z uwagi na nieprawomocny wpis tej partii do ewidencji partii politycznych oraz 10 komitetów wyborczych wyborców – ponieważ komitety te do dnia, w którym upływał ustawowy termin na zgłaszanie kandydatów do rejestracji (tj. do dnia 14 sierpnia 2001 r.) nie złożyły Państwowej Komisji Wyborczej dokumentów potwierdzają-

cych usunięcie wskazanych wad zawiadomienia. W dniu 14 sierpnia 2001 r. Państwowa Komisja Wyborcza na podstawie orzeczenia Sądu Najwyższego postanowiła – zgodnie z art. 102 ust. 4 Ordynacji – o przyjęciu zawiadomienia Komitetu Wyborczego Alternatywa Ruch Społeczny. W dniu 14 sierpnia br. wpłynęło do Państwowej Komisji Wyborczej zawiadomienia o rozwiązaniu Krajowego Komitetu Wyborczego Polskiej Partii Robotniczo – Chłopskiej. Tak więc w zgłaszaniu kandydatów w wyborach zarządzonych na dzień 23 września 2001 r. mogło uczestniczyć 97 komitetów wyborczych.

INFORMACJA
O PRZYJĘTYCH ZAWIADOMIENIACH KOMITETÓW WYBORCZYCH
(WYKAZ URZĘDOWY WEDŁUG STANU NA DZIEŃ 14 SIERPNI 2001 r.)

1. Komitet Wyborczy Konfederacji Polski Niepodległej
skrót nazwy: KW KPN
00-373 Warszawa, ul. Nowy Świat 18/20
pełnomocnik wyborczy: Andrzej Tadeusz Mazurkiewicz
pełnomocnik finansowy: Grażyna Jarzab
2. Komitet Wyborczy Polskiego Stronnictwa Ludowego
skrót nazwy: Komitet Wyborczy PSL
01-131 Warszawa, ul. Grzybowska 4,
tel. (022) 620-60-23, (022) 620-67-32
pełnomocnik wyborczy: Marek Waław Sawicki
pełnomocnik finansowy: Jan Traczyk
3. Komitet Wyborczy Wyborców "Mniejszość Niemiecka"
skrót: "Mniejszość Niemiecka"
47-320 Gogolin, ul. Krapkowicka 6
tel./fax. (077) 466-63-53, (077) 466-64-94
pełnomocnik wyborczy: Jan Lenort
pełnomocnik finansowy: Agata Baron
4. Komitet Wyborczy Polskiej Wspólnoty Narodowej
skrót: Komitet Wyborczy PWN
00-682 Warszawa, ul. Hoża 62
tel. (022) 621-55-71, fax.: (022) 773-13-41
pełnomocnik wyborczy: Jan Jędrak
pełnomocnik finansowy: Krystyna Zawadzka

5. Komitet Wyborczy Unii Wolności
skrót: Komitet Wyborczy UW
00-683 Warszawa, ul. Marszałkowska 77/79
tel. (022) 827-50-48, fax: (022) 827-78-51
pełnomocnik wyborczy: Tadeusz Zieliński
pełnomocnik finansowy: Jan Kossakowski
6. Koalicyjny Komitet Wyborczy Sojusz Lewicy Demokratycznej-Unia Pracy
skrót: KKW SLD-UP
00-419 Warszawa, ul. Rozbrat 44a
tel./fax. (022) 621-38-54,
pełnomocnik wyborczy: Witold Józef Gintowt-Dziewałtowski
pełnomocnik finansowy: Edward Kuczera
7. Komitet Wyborczy Wyborców "Konfederacja - Antyliberalna Platforma KPN-OP"
skrót: Konfederacja
00-511 Warszawa, ul. Nowogrodzka 25/37
tel. (022) 626-93-31, fax: (032) 25-38-851
pełnomocnik wyborczy: Adam Słomka
pełnomocnik finansowy: Roman Czaplicki
8. Komitet Wyborczy Liga Polskich Rodzin
skrót: LPR
00-891 Warszawa, ul. Chłodna 9
tel./fax. (022) 654-53-00
pełnomocnik wyborczy: Marek Kotlinowski
pełnomocnik finansowy: Dorota Aldona Mazurkiewicz
9. Komitet Wyborczy Polskiej Partii Narodowej
04-782 Warszawa, ul. Brzoskwiniowa 13
tel. (022) 615-52-71, fax: (022) 615-52-71
pełnomocnik wyborczy: Krzysztof Drozd
pełnomocnik finansowy: Iwona Bubel
10. Komitet Wyborczy Wyborców Przeciw Korupcji
skrót: KWW PRZECIW KORUPCJI
33-100 Tarnów, ul. Bitwy o Wał Pomorski 5/71
tel. (014) 621-03-95, fax: (014) 621-03-95
pełnomocnik wyborczy: Helena Hołda
pełnomocnik finansowy: Jolanta Ciesielczyk

11. Komitet Wyborczy Wyborców- Sojusz Demokratów Lewicy
97-515 Masłowice, Huta Przerębska 4,
tel. (0602) 68-58-99, fax. (044) 682-60-30
pełnomocnik wyborczy: Beata Kaczmarek
pełnomocnik finansowy: Teresa Marianna Ciach
12. Komitet Wyborczy Forum Emerytów i Rencistów
skrót: Komitet Wyborczy FER
00-511 Warszawa, ul. Nowogrodzka 21, pok.803
tel. (022) 629-06-88
pełnomocnik wyborczy: Bogdan Pokrowski
pełnomocnik finansowy: Ryszard Demianiuk
13. Komitet Wyborczy Wyborców Przymierze dla Polski
skrót: PDP
03-946 Warszawa, ul. Brazylijska 7a/41
tel./fax. (022) 672-52-03
pełnomocnik wyborczy: Jacek Jarosław Bielski
pełnomocnik finansowy: Anna Piekarz
14. Komitet Wyborczy "Prawo i Sprawiedliwość"
skrót: Komitet Wyborczy "P i S"
02-508 Warszawa, ul. Puławska 41 m 1
tel. (022) 646-29-23, (022) 646-37-28
pełnomocnik wyborczy: Mariusz Kamiński
pełnomocnik finansowy: Stanisław Kostrzewski
15. Komitet Wyborczy Wyborców Kierzkowskiego Henryka Niezależnego Kandydata na Senatora do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
87-820 Kowal, ul. Traugutta 11
tel. (0606) 47-04-30
pełnomocnik wyborczy: Bogusław Tomaszewski
pełnomocnik finansowy: Juliusz Bernard Bieniek
16. Komitet Wyborczy Wyborców "Federacja Ruchu Obrony Bezrobotnych"
43-100 Tychy, ul Dołowa 13a
tel. (0503) 66-96-12
pełnomocnik wyborczy: Mirosław Żeberek
pełnomocnik finansowy: Tomasz Borawski

17. Komitet Wyborczy Wyborców "Opolski Komitet Obywatelski"
skrót: "OKO"
45-064 Opole, ul. Damrota 6
tel/fax. (077) 421-96-14
pełnomocnik wyborczy: Bernard Sojka
pełnomocnik finansowy: Wojciech Kubicha
18. Komitet Wyborczy Polskiej Unii Gospodarczej
skrót: Komitet Wyborczy PUG
00-325 Warszawa, ul. Krakowskie Przedmieście 16/18
tel. (022) 828-64-46, fax. (022) 828-67-77
pełnomocnik wyborczy: Jan Stanisław Mucha
pełnomocnik finansowy: Hanna Małgorzata Pardej-Kowalska
19. Komitet Wyborczy Wyborców "Niemiecka Mniejszość Górnego Śląska"
40-039 Katowice, ul. Sienkiewicza 23
tel. (032) 25-11-654, (032) 25-11-658, fax: (032).25-12-800
pełnomocnik wyborczy: Walenty Marczyk
pełnomocnik finansowy: Renata Swędrak
20. Komitet Wyborczy Samoobrona Rzeczypospolitej Polskiej
skrót: Komitet Wyborczy Samoobrona RP
00-514 Warszawa, ul. Marszałkowska 84/92 lok. 121
tel. (022) 802-83-38, fax. (022) 629-32-90
pełnomocnik wyborczy: Henryk Dzido
pełnomocnik finansowy: Lidia Rogala
21. Komitet Wyborczy Krajowego Porozumienia Emerytów i Rencistów Rzeczypospolitej
Polskiej
skrót: KW KPEiR RP
Warszawa, Al. Wyzwolenia 18/33
tel. (022) 622-56-21, fax. (022) 622-56-21
pełnomocnik wyborczy: Wojciech Paciorkowski
pełnomocnik finansowy: Barbara Ratyńska
22. Komitet Wyborczy Wyborców "Klub Służby Niepodległości - Senat 2001 Okręgu Wy-
borczego Nr 10"
skrót: Komitet Wyborczy Wyborców "KSN - Senat 2001 Okręgu Wyborczego Nr 10"
97-300 Piotrków Trybunalski, ul. Narutowicza 24
pełnomocnik wyborczy: Zbigniew Gretka
pełnomocnik finansowy: Piotr Grabowski

23. Komitet Wyborczy Wyborców“Od Raciborza do Mikołowa”
skrót nazwy: KWW “O.R.D.M.”
44-335 Jastrzębie Zdrój, ul. Mazowiecka 2
pełnomocnik wyborczy: Mieczysław Buszta
pełnomocnik finansowy Maria Jedynak
24. Komitet Wyborczy Wyborców Wojciechowska
skrót: KWWW
66-400 Gorzów Wielkopolski, ul. Kardynała Stefana Wyszyńskiego 3
tel.(095) 722-40-24, fax. (095) 735-63-15
pełnomocnik wyborczy: Włodzimierz Mariusz Opanowicz.
pełnomocnik finansowy: Danuta Oczeretko
25. Komitet Wyborczy Wyborców Waldemara Sikory “Nadzieja”
skrót: KWW Waldemara Sikory “Nadzieja”
35-328 Rzeszów, ul. Paderewskiego 3E/17
tel. (0605) 836-113, fax. (017) 853-96-25
pełnomocnik wyborczy: Stanisław Odój
pełnomocnik finansowy: Marianna Szczepańska
26. Komitet Wyborczy Wyborców - Blok Senat 2001
skrót: KWW – Blok Senat 2001
00-052 Warszawa, ul. Mazowiecka 7
tel. (022) 827-27-12, 827-22-96
pełnomocnik wyborczy: Zbigniew Romaszewski
pełnomocnik finansowy: Janina Zdzisława Bielak
27. Komitet Wyborczy Wyborców Kandydata na Senatora Rzeczypospolitej Polskiej Stanisława Misztala
skrót: Komitet Wyborców Stanisława Misztala
22-400 Zamość, ul. Nowy Rynek 21B
tel.(084) 627-09-90, fax. (084) 627-09-90
pełnomocnik wyborczy: Bożena Miedziak
pełnomocnik finansowy: Marek Kostrubała
28. Komitet Wyborczy Wyborców “Konfederacja Przedstawicielstw Emerytów i Rencistów - Ruch Polityczny RP”
40-036 Katowice, ul. Ligonía 10/13
tel. (032) 25-17-718, fax. (032) 25-38-851
pełnomocnik wyborczy: Elżbieta Postulka
pełnomocnik finansowy: Bożena Marniok

29. Komitet Wyborczy Wyborców Halina Marszał-Sroczyńska Niezależnym Senatorem RP
62-860 Opatówek, ul. Helleny 3
tel./fax: (062) 50-18-050
pełnomocnik wyborczy: Krzysztof Stefan Abram
pełnomocnik finansowy: Aleksandra Binek
30. Komitet Wyborczy Wyborców Platforma Obywatelska
skrót: Platforma Obywatelska
00-029 Warszawa, ul. Nowy Świat 39
tel./fax. (022) 826-15-19
pełnomocnik wyborczy: Robert Maciej Smoktunowicz
pełnomocnik finansowy Piotr Jakub Krośnicki
31. Komitet Wyborczy Wyborców Józefa Kuczyńskiego
skrót: Komitet Wyborczy Józefa Kuczyńskiego
82-300 Elbląg, ul. Kosynierów Gdyńskich 3
tel./fax. (055) 236-80-09
pełnomocnik wyborczy: Jacek Bagiński
pełnomocnik finansowy: Władysława Joanna Stępień
32. Kurpiowski Komitet Wyborczy Wyborców Kandydata na Senatora Rzeczypospolitej Polskiej Stanisława Ceberka
07-430 Myszyniec, ul. Kolejowa 45
tel. (029) 77-21-097
pełnomocnik wyborczy: Mieczysław Kulas
pełnomocnik finansowy: Józef Niksa
33. Komitet Wyborczy Wyborców Inicjatywa Wyborcza 2001
skrót nazwy: Inicjatywa 2001
37-400 Nisko, ul. Paderewskiego 1 skr. pocz. 99
tel. (015) 84-13-100, fax: (015) 84-13-102
pełnomocnik wyborczy: Agnieszka Dudzik
pełnomocnik finansowy Henryk Partyka
34. Komitet Wyborczy Wyborców “Świętokrzyskie Porozumienie Gospodarcze”
skrót nazwy: ŚPG
26-115 Skarżysko Kościelne, ul. Kościelna 2a
tel. (041) 27-14-914, fax. (041) 27-14-481
pełnomocnik wyborczy: Zbigniew Celski
pełnomocnik finansowy Radosław Midura

35. Komitet Wyborczy Wyborców Sławomir Boss Senatorem Łodzi
91-485 Łódź, ul. Sowińskiego 46
tel./fax. (042) 659-43-43
pełnomocnik wyborczy: Bronisław Boss
pełnomocnik finansowy: Marzena Stasiak-Boss
36. Komitet Wyborczy Wyborców Senatora RP Jerzego Borcza
38-400 Krosno, ul. Staszica 19/16
tel. (013) 43-63-312, fax. (013) 43-25-927
pełnomocnik wyborczy: Waldemar Henryk Opoń
pełnomocnik finansowy: Kazimierz Michał Bobusia
37. Komitet Wyborczy Wyborców Ruch Społeczno-Samorządowy
32-500 Chrzanów, ul. Grunwaldzka 5/1
tel. (032) 623-38-84
pełnomocnik wyborczy: Krzysztof Kasperek
pełnomocnik finansowy: Agnieszka Dziedzic-Kozik
38. Koalicyjny Komitet Wyborczy - Akcja Wyborcza Solidarność Prawicy
skrót nazwy: AWSP
00-683 Warszawa, ul. Marszałkowska 77/79
tel. (022) 622-51-40, fax. (022) 621-82-24
pełnomocnik wyborczy: Edward Rzepka
pełnomocnik finansowy :Jerzy Dwyner
39. Komitet Wyborczy Wyborców Kandydata Niezależnego na Senatora RP Ryszarda Matysiaka
58-500 Jelenia Góra, ul. 1 Maja 25
tel. (075) 752-21-41, fax. (075) 752-51-65
pełnomocnik wyborczy: Zdzisław Pulikowski
pełnomocnik finansowy: Genowefa Kacperska
40. Senatorski Komitet Wyborczy Wyborców Andrzeja Adamowicza
skrót: S.K.W. Adamowicz
97-200 Tomaszów Mazowiecki, ul. Św. Antoniego 21/23
pełnomocnik wyborczy: Tadeusz Skoneczny
pełnomocnik finansowy: Zuzanna Matyjaszczyk
41. Komitet Wyborczy Wyborców "Kocham mój Kraj"
35-959 Rzeszów, ul. Fredry 4
tel./fax. (017) 853-38-45
pełnomocnik wyborczy: Maria Sucha
pełnomocnik finansowy: Dorota Zofia Rydzik

42. Komitet Wyborczy Wyborców Alternatywa
skrót nazwy: KWW A
31-123 Kraków, ul. Św. Sebastiana 34/30
pełnomocnik wyborczy: Szymon Jerzy Pawłowski
pełnomocnik finansowy: Wojciech Wolański
43. Komitet Wyborczy Wyborców Ruch w Obronie Praw Ludzi Pracy i Bezrobotnych (ROPLPiB) "Nadzieja"
skrót nazwy: KWW "Nadzieja"
21-400 Łuków, ul. Skrzetuskiego 1/10
tel. (025) 798-50-69
pełnomocnik wyborczy: Elżbieta Peplowska
pełnomocnik finansowy: Antoni Szewczak
44. Komitet Wyborczy Polskiej Partii Socjalistycznej
skrót: Komitet Wyborczy PPS
00-325 Warszawa, ul. Krakowskie Przedmieście 6
tel./fax. (022) 826-69-08
pełnomocnik wyborczy: Agnieszka Wołk-Łaniewska
pełnomocnik finansowy Joanna Gierszewska
45. Komitet Wyborczy Alternatywa Ruch Społeczny
00-570 Warszawa, Al. Wyzwolenia 18
tel. (022) 622-56-24, fax. (022) 626-95-61
pełnomocnik wyborczy: Michał Janiszewski
pełnomocnik finansowy: Violetta Szelongiewicz
(Uchwała Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 14 sierpnia 2001 r. w sprawie przyjęcia zawiadomienia)
46. Komitet Wyborczy Wyborców Sławomira Jana Willenberga
13-200 Działdowo, ul. Jagiełły 6
tel./fax. (023) 697-66-77
pełnomocnik wyborczy: Teresa Bartkowska
pełnomocnik finansowy: Anna Falba
47. Komitet Wyborczy Wyborców "Pomoc Potrzebującym"
33-100 Tarnów, ul. Chyszowska 12
tel./fax. (014) 622-45-74
pełnomocnik wyborczy: Jerzy Sądownicz
pełnomocnik finansowy: Magdalena Pecka

48. Komitet Wyborczy Konserwatywno-Liberalnej Partii Unia Polityki Realnej
skrót: UPR
00-042 Warszawa, ul. Nowy Świat 41
tel. (022) 826-46-42, fax.: (022) 826-74-77
pełnomocnik wyborczy: Stanisław Michalkiewicz
pełnomocnik finansowy: Artur Jacek Szubert
49. Komitet Wyborczy Wyborców Adama Peźioła na Senatora RP ziemi Opolskiej
45-064 Opole, ul. Kościuszki 35
tel. (077) 453-66-66, fax (77) 454-66-22
pełnomocnik wyborczy: Robert Macierzyński
pełnomocnik finansowy: Marek Stecewicz
50. Komitet Wyborczy Wyborców Niezależnego Kandydata do Senatu RP Stefana Duka
skrót: Komitet Wyborczy Stefana Duka
10-025 Olsztyn, ul. Prosta 38 p. 210
tel. (089) 527-61-89 wew. 16
pełnomocnik wyborczy: Norbert Kasperek
pełnomocnik finansowy: Zdzisław Skrętkowski
51. Komitet Wyborczy Polska Partia Odnowy Kraju
skrót: Komitet Wyborczy PPOK
50-054 Wrocław, ul. Szewska 81/1
tel. (071) 344-59-59
pełnomocnik wyborczy: Arnold Buzdygan
pełnomocnik finansowy: Grzegorz Ciesielski
52. Podkarpacki Komitet Wyborczy Wyborców Kandydata na Senatora RP Jana Krzanowskiego
skrót: Podkarpacki Kom. Wyb. Jana Krzanowskiego
38-402 Krosno, ul. Mickiewicza 17/19
tel. (013) 43-25-508, fax. (013) 43-68-614
pełnomocnik wyborczy: Jan Lipiński
pełnomocnik finansowy: Stanisława Woźniak
53. Komitet Wyborczy Wyborców "Podlasie"
15-062 Białystok, ul. Warszawska 11
tel. (085) 74-35-118, fax. (085) 74-35-718
pełnomocnik wyborczy: Piotr Pryszczepko
pełnomocnik finansowy: Anna Syczewska

54. Krajowy Komitet Wyborczy Polskiej Partii Robotniczo-Chłopskiej

45-037 Opole, ul. Sienkiewicza 23

tel. (077) 454-30-15

pełnomocnik wyborczy: Józef Korol

pełnomocnik finansowy: Waldemar Wolc

(Przyjęcie przez Państwową Komisję Wyborczą w dniu 14 sierpnia 2001 r. zawiadomienia Rady Naczelnej Polskiej Partii Robotniczo-Chłopskiej z dnia 11 sierpnia 2001 r. o odstąpieniu przez tę Partię od zamiaru zgłaszania list kandydatów na posłów w wyborach zarządzanych na 23 września 2001 r.)

55. Komitet Wyborczy Wyborców Henryka Tadeusza Stokłosa

64-811 Śmiłowo 68, gm. Kaczory

tel. (067) 28-38-000, fax. (067) 283-87-20

pełnomocnik wyborczy: Ryszard Kalinowski

pełnomocnik finansowy: Włodzimierz Krojec

56. Komitet Wyborczy Wyborców Macieja Jankowskiego

skrót: KWW Macieja Jankowskiego

04-045 Warszawa ul. Żymirskiego 7/24

tel. (022) 556-26-70, fax. (022) 556-26-74

pełnomocnik wyborczy: Andrzej Kazimierz Kraszewski

pełnomocnik finansowy: Michał Stefan Jankowski

**57. Komitet Wyborczy Wyborców Niezależnego Kandydata na Senatora Ziemi Mazowieckiej
Andrzeja Szulca**

06-400 Ciechanów, ul. Przybosia 7

tel. (023) 673-71-64

pełnomocnik wyborczy: Maciej Sadowski

pełnomocnik finansowy: Elżbieta Barbara Marchel

58. Komitet Wyborczy Wyborców Kandydata do Senatu RP Eugeniusza Januły

skrót: KWW Eugeniusza Januły

41-200 Sosnowiec, ul. Naftowa 35a/83

tel.(032) 293-37-17, (0501) 061-696

pełnomocnik wyborczy: Lidia Gwóźdź

pełnomocnik finansowy: Barbara Siudak Januła

59. Komitet Wyborczy Wyborców Nowy Senat Lepsze Prawo
skrót: Nowy Senat Lepsze Prawo
00-029 Warszawa, ul. Nowy Świat 39
tel./fax. (022) 826-15-19
pełnomocnik wyborczy: Michał Kuliński
pełnomocnik finansowy: Elżbieta Grażyna Grygoriew
60. Komitet Wyborczy Wyborców Pawła Kilarского
skrót: Komitet Wyborczy Pawła Kilarского
43-300 Bielsko-Biała, ul. Jesionowa 17/9
tel. (033) 811-17-13, fax. (033) 815-81-06
pełnomocnik wyborczy: Józef Jerzy Heczko
pełnomocnik finansowy: Tomasz Waldemar Kilarский
61. Komitet Wyborczy Wyborców na rzecz niezależnego Kandydata Wojciecha Podjackiego
skrót: Komitet Wyborczy Wojciecha Podjackiego
Al. Jana Pawła II 25A/35, Gdańsk
fax: 0-58-345-46-38
pełnomocnik wyborczy: Dariusz Tyszkiewicz
pełnomocnik finansowy: Dominik Skomski
62. Komitet Wyborczy Wyborców "Autonomia dla Ziemi Górnośląskiej"
ul. Krakowska 5, 43-190 Mikołów
fax: 0-32-738-10-47
pełnomocnik wyborczy: Jerzy Gorzelik
pełnomocnik finansowy: Józef Gwóźdź
63. Komitet Wyborczy Wyborców Jana Piątkowskiego - "KWW"
ul. Damrota 4 pokój 37, 45-064 Opole
tel/fax: (0-77) 453-80-70
pełnomocnik wyborczy: Adam Budyłowski
pełnomocnik finansowy: Eugenia Leszczyńska
64. Komitet Wyborczy Wyborców Pawła Abramskiego
ul. Dąbrowszczaków 10/4, 10-539 Olsztyn
fax: (0-89) 534-00-81
pełnomocnik wyborczy: Marek Reda
pełnomocnik finansowy: Henryk Niełacny

65. Komitet Wyborczy Wyborców GODNE ŻYCIE
skrót nazwy: KWW GODNE ŻYCIE
ul. Krakowskie Przedmieście 32/202, 200-00 Lublin
tel. 0-81-535-97-99
pełnomocnik wyborczy: Robert Sędziewski
pełnomocnik finansowy: Łukasz Bojarski
66. Komitet Wyborczy Wyborców "Ruch Obywateli Krzywdzonych przez Władzę"
ul. Mikołowska 30/7, 40-066 Katowice
fax: (032) 25-14-919
pełnomocnik wyborczy: Ryszard Kazimierz Świtoń
pełnomocnik finansowy: Jan Świtoń
67. Komitet Wyborczy Wyborców Kandydata na Senatora Rzeczypospolitej Polskiej Stefana Wałaszewskiego
ul. Drogowców 13, Kościerzyna
fax: (0-58) 686-69-40
pełnomocnik wyborczy: Romuald Paliński
pełnomocnik finansowy: Sabina Kutella
68. Komitet Wyborczy Wyborców Kandydata na Senatora RP Czesława Kwaśniaka
ul. Głowackiego 51, 32-800 Brzesko
fax: 014-66-301-85
pełnomocnik wyborczy: Jacek Zając
pełnomocnik finansowy: Zofia Kubala
69. Komitet Wyborczy Wyborców Stefana Konarskiego
ul. Krótka 2, 21-500 Biała Podlaska
tel. (083) 343-74-24
pełnomocnik wyborczy: Jerzy Silipicki
pełnomocnik finansowy: Marek Kuraś
70. Komitet Wyborczy Wyborców Józefa Pitucha
ul. Urzędowska 16, 20-727 Lublin
tel. 081-526-81-16
pełnomocnik wyborczy: Ryszard Blajerski
pełnomocnik finansowy: Grzegorz Sołtys

71. Komitet Wyborczy Wyborców Antoniego Rapacza kandydata na Senatora
Rzeczypospolitej Polskiej
ul. Głowackiego 34a, 33-300 Nowy Sącz
fax: (0-18) 441-42-12
pełnomocnik wyborczy: Jacek Sokołowski
pełnomocnik finansowy: Agnieszka Pacholarz
72. Komitet Wyborczy Wyborców Zgoda
ul. Głowackiego 34a, 33-300 Nowy Sącz
fax: (018) 441-42-12
pełnomocnik wyborczy: Marek Wójcik
pełnomocnik finansowy: Bernard Stawiarski
73. Komitet Wyborczy Wyborców Ziemi Krakowskiej
ul. 3 Maja 22, 34-130 Kalwaria Zebrzydowska
fax: 0-33-876-45-19
pełnomocnik wyborczy: Stanisław Bacz
pełnomocnik finansowy: Jan Łyczak
74. Komitet Wyborczy Wyborców "Ruch Życia Poczętego i Rodziny - Senat 2001"
ul. Ogrodowa 24/22, 14-400 Pasłęk
tel. 0-55-248-28-60
pełnomocnik wyborczy: Wiesław Żeberek
pełnomocnik finansowy: Mirosława Żeberek
75. Komitet Wyborczy Wyborców - Lachy i Górale Razem
skrót nazwy: KWW - Lachy i Górale Razem
ul. Matki Boskiej Bolesnej 10b, 34-600 Limanowa
tel. 0-18-33-71-203
pełnomocnik wyborczy: Stanisław Jacek Barański
pełnomocnik finansowy: Teresa Adamek
76. Komitet Wyborczy Wyborców Podbeskidzie 2001
ul. Mickiewicza 16, 43-300 Bielsko-Biała
fax: (033) 816-83-58
pełnomocnik wyborczy: Marek Sternalski
pełnomocnik finansowy: Ewa Kamińska

77. Komitet Wyborczy Wyborców Senator Elżbiety Płonka
skrót nazwy: "Senator Elżbieta"
ul. Borowskiego 31, 66-400 Gorzów Wielkopolski
fax: 0-95-735-02-14
pełnomocnik wyborczy: Jan Stanisław Pasierbowicz
pełnomocnik finansowy: Halina Grzybowska
78. Komitet Wyborczy Wyborców Krzysztofa Głuchowskiego
ul. Czerwonego Krzyża 4, 21-400 Łuków
fax: 0-25-798-75-36
pełnomocnik wyborczy: Anna Szczygielska
pełnomocnik finansowy: Andrzej Sławomir Komorowski
79. Komitet Wyborczy Wyborców Postęp i Równowaga
ul. Główna 65, 76-205 Kobylnica-Widzino
pełnomocnik wyborczy: Teresa Jendruszko
pełnomocnik finansowy: Romualda Szczepaniak
80. Komitet Wyborczy Wyborców "ŁAD I NORMALNOŚĆ"
ul. Wojska Polskiego 71A, 19-300 Ełk
pełnomocnik wyborczy: Leszek Nicowski
pełnomocnik finansowy: Marek Frąckiewicz
81. Niezależny Pozapartyjny Komitet Wyborczy Wyborców
skrót nazwy: NPKWW
ul. Marii Skłodowskiej-Curie 8/3, 31-025 Kraków
fax: 0-12-422-36-49
pełnomocnik wyborczy: Paweł Sabuda
pełnomocnik finansowy: Małgorzata Sabuda
82. Obywatelski Komitet Wyborczy Wyborców Andrzej Francuz - Niezależny Kandydat
na Senatora III R.P. 2001 r.
ul. T. Kościuszki 124, 50-439 Wrocław
tel: 0-71-37-39-400, fax: 0-71-37-24-743
pełnomocnik wyborczy: Jan Krzysztof Eisler
pełnomocnik finansowy: Sylwia Francuz
83. Niezależny Komitet Wyborczy Wyborców adw. dr Marcelego Olejnika
ul. Słowackiego 11 lok. 5, 62-300 Września
tel./fax: 0-61-436-24-14
pełnomocnik wyborczy: Tadeusz Bigajczyk
pełnomocnik finansowy: Tadeusz Nowicki

84. Komitet Wyborczy Wyborców Primum Non Nocere - Po pierwsze nie szkodzić
skrót nazwy KWW PRIMUM NON NOCERE
ul. 29 Listopada 10a/8, 00-465 Warszawa
tel. 0-601-546-347
pełnomocnik wyborczy: Adam Marek Sandauer
pełnomocnik finansowy: Wiera Figórska-Cieślik
85. Komitet Wyborczy Wyborców MICHAŁA WOJTKIEWICZA
skrót nazwy: KWW MICHAŁA WOJTKIEWICZA
Gliniańska 21, 33-100 Tarnów
tel.: (0-14) 622-38-45
pełnomocnik wyborczy: Mieczysław Kras
pełnomocnik finansowy: Tomasz Pikul
86. Komitet Wyborczy Wyborców Narodowo-Obywatelska Płaszczynna Wyborcza
skrót nazwy: „KWW Narodowo-Obywatelska Płaszczynna Wyborcza”
ul. Podhalańska 111, 20-730 Lublin
tel./fax: (081) 526-74-75
pełnomocnik wyborczy: Marzena Kostuch
pełnomocnik finansowy: Aleksandra Ostaszewska-Daca
87. Komitet Wyborczy Wyborców ANDRZEJA ŁUSZCZEWSKIEGO
ul. Wojska Polskiego 31/5-7, 70-473 Szczecin
tel.: (091) 48-80-562, fax: (091) 48-81-408
pełnomocnik wyborczy: Przemysław Wojnarowski
pełnomocnik finansowy: Jarosław Siergiej
88. Komitet Wyborczy Wyborców - Mariusz Gramala Senator Niezależny
skrót nazwy: KWW Mariusz Gramala SN
ul. Toruńska 10, 63-300 Pleszew
tel.: (0-62) 742-78-38
pełnomocnik wyborczy: Jan Gramala
pełnomocnik finansowy: Lilianna Anna Gramala-Slebioda
89. Komitet Wyborczy Wyborców "Forum Obywatelskie Chrześcijańska Demokracja"
skrót nazwy: FORUM
Hoża 35 lok. 18, Warszawa
tel.: (022) 618-38-17, fax: (0-22) 618-17-77
pełnomocnik wyborczy: Adam Jan Zalewski
pełnomocnik finansowy: Mariusz Józef Skrzyszewski

90. Komitet Wyborczy Wyborców Senatora RP Dariusza Kłeczka
ul. Sandomierska 2, 39-400 Tarnobrzeg
tel.: (015) 823-63-50, fax: (015) 823-69-26
pełnomocnik wyborczy: Ewa Małgorzata Sęk
pełnomocnik finansowy: Urszula Tylus
91. Komitet Wyborczy Wyborców Bohdana Poręby
ul. 3-go Maja 19/ lokal 7, 62-500 Konin
fax: (0-22) 818-19-85
pełnomocnik wyborczy: Ambroży Mejer
pełnomocnik finansowy: Danuta Dyka
92. Komitet Wyborczy Wyborców i Sympatyków Lecha Kaczyńskiego
skrót: Komitet Wyborczy Lecha Kaczyńskiego
ul. Św. Ducha 37/39, Gdańsk
tel.: (0608) 677-763, fax: (0-58) 557-54-03
pełnomocnik wyborczy: Andrzej Jaworski
pełnomocnik finansowy: Krzysztof Hałagiera
93. Komitet Wyborczy Wyborców "INWALIDA, TEŻ CZŁOWIEK - BOGUMIŁA DAWIDOWICZ"
ul. Szarotki 5/2, 71-604 Szczecin
tel.: (091) 422-76-76
pełnomocnik wyborczy: Bogumiła Dawidowicz
pełnomocnik finansowy: Leszek Bochnacki
94. Komitet Wyborczy Wyborców "Spełnię Wolę Wyborców Miast, Wsi i Rolników"
ul. Krasieńskiego 24/7, 43-300 Bielsko-Biała
tel.: (033) 82-206-75
pełnomocnik wyborczy: Mieczysław Targoński
pełnomocnik finansowy: Józef Musiał
95. Komitet Wyborczy Wyborców Niezależny Kandydat Tadeusz Dąbrowski
ul. Gołębia 20a, 97-500 Radomsko
tel. (0-44) 682-14-93
pełnomocnik wyborczy: Zbigniew Kałuziński
pełnomocnik finansowy: Marcin Michał Grochowski
96. Komitet Wyborczy Wyborców „Lewica Ziemi Częstochowskiej”
ul. Kukuczki 16 m. 36, 42-200 Częstochowa
tel. (0-34) 362-67-58
pełnomocnik wyborczy: Przemysław Chrząstek
pełnomocnik finansowy: Przemysław Cabaj

97. Komitet Wyborczy Wyborców EMERYTÓW I RENCISTÓW – EMIL ANTONISZYN –
KANDYDAT NA SENATORA

skrót: KWWEiR

Pl. Świętego Macieja 5/7, 50-244 Wrocław

tel. (0-71) 33-27-202

pełnomocnik wyborczy: Henryk Polarczyk

pełnomocnik finansowy: Jolanta Kryjom

98. Komitet Wyborczy „Konfederacja”

skrót: Konfederacja

ul. Nowogrodzka 25/37, 00-511 Warszawa

tel. (0-22) 626-93-31

pełnomocnik wyborczy: Marek Michałowski

pełnomocnik finansowy: Joanna Polakowska

* Zgodnie z ustawową właściwością Państwowa Komisja Wyborcza wydała przewidziane Ordynacją akty prawne i informacje.

- Podała do publicznej wiadomości w prasie ogólnopolskiej i ogłosiła w Monitorze Polskim, komunikat o liczbie wyborców ujętych w rejestrach wyborców na obszarze kraju; liczba ta na dzień 31 marca 2001 r. wynosi 29 131 092 osoby (komunikat został zamieszczony w dzienniku Rzeczpospolita z dnia 6 lipca br. oraz ogłoszony w Monitorze Polskim Nr 21, poz. 356.
- Wydała i przekazała do rozplakatowania obwieszczenie o numerach i granicach poszczególnych okręgów wyborczych w wyborach do Sejmu i do Senatu oraz liczbie posłów i senatorów wybieranych w każdym okręgu.
- Powołała okręgowe komisje wyborcze; w skład okręgowych komisji zostało powołanych 415 sędziów: 228 sędziów sądów rejonowych, 168 sędziów sądów okręgowych, 17 sędziów sądów apelacyjnych, 1 sędzia Naczelnego Sądu Administracyjnego i 1 sędzia Sądu Najwyższego.
- Wraz z powołaniem okręgowych komisji wyborczych Państwowa Komisja Wyborcza uchwaliła regulaminy i określiła wzór pieczęci komisji, wydała wytyczne w sprawie przyjmowania zgłoszeń i rejestracji list kandydatów na posłów i kandydatów na senatorów, określiła wzory potwierdzenia przyjęcia zgłoszenia oraz rejestracji okręgowych list kandydatów na posłów i kandydatów na senatorów. Uchwaliła także regulamin i wzór pieczęci dla obwodowych komisji wyborczych.

**WYTYCZNE
PAŃSTWOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ
DLA OKRĘGOWYCH KOMISJI WYBORCZYCH**

**dotyczące przyjmowania zgłoszeń i rejestracji okręgowych list
kandydatów na posłów i kandydatów na senatorów
w wyborach do Sejmu i do Senatu zarządzonych na dzień 23 września 2001 r.**

I. Przyjmowanie zgłoszeń list okręgowych i kandydatów na senatorów.

1. Okręgowa komisja wyborcza wykonuje zadania określone w ustawie z dnia 12 kwietnia 2001 r. - Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 46, poz. 499 i Nr 74, poz. 786), zwanej dalej Ordynacją wyborczą - w sposób i w trybie określonym w regulaminie, stanowiącym załącznik Nr 1 do uchwały Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 30 lipca 2001 r. w sprawie regulaminów okręgowych i obwodowych komisji wyborczych powołanych do przeprowadzenia wyborów do Sejmu i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej.

Okręgowa komisja wyborcza, mając na uwadze, że zgłoszenia list kandydatów na posłów i kandydatów na senatorów mogą być dokonywane niezwłocznie po jej powołaniu, ustala na pierwszym posiedzeniu plan pracy w zakresie przyjmowania zgłoszeń. W planie pracy ustalić należy harmonogram dyżurów dla przyjmowania zgłoszeń, uwzględniający z reguły większą ilość zgłoszeń w okresie bezpośrednio poprzedzającym upływ terminu na ich dokonanie. Termin ten upływa w dniu 14 sierpnia 2001 r. o godz. 24.00 (art. 143 ust. 1 i art. 190 Ordynacji wyborczej; dalej powoływane przepisy dotyczą tej ustawy). Informację o miejscu, dniach i godzinach dyżurów podaje się do publicznej wiadomości, w miarę możliwości w formie komunikatu w lokalnej prasie, rozgłośniach radiowych i telewizyjnych. Informację wywiesza się także w siedzibie komisji.

Czynności związane z przyjmowaniem zgłoszeń okręgowych list kandydatów na posłów i kandydatów na senatorów oraz rejestracją list i kandydatów dokonywane są na formularzach, których wzory określiła Państwowa Komisja Wyborcza uchwałą z dnia 26 lipca 2001 r. w sprawie wzorów potwierdzenia przyjęcia zgłoszenia okręgowej listy kandydatów na posłów i protokołu rejestracji okręgowej listy kandydatów na posłów oraz wzorów potwierdzenia przyjęcia zgłoszenia kandydata na senatora i protokołu rejestracji kandydata na senatora, stosowanych w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej.

W sprawach niżej wymienionych komisja podejmuje postanowienia w formie odrębnej uchwały:

- 1) wezwanie do usunięcia wad zgłoszenia oraz do uzupełnienia wykazu podpisów wyborców popierających zgłoszenie (art. 147 ust. 2, art. 148 ust. 1);
- 2) odmowa rejestracji listy okręgowej bądź poszczególnych kandydatów z tej listy lub kandydata na senatora (art. 147 ust. 2, art. 148 ust. 2, art. 149 ust. 2);
- 3) skreślenie kandydata z zarejestrowanej listy okręgowej lub kandydata na senatora (art. 153 ust. 1);
- 4) uzupełnienie zarejestrowanej listy okręgowej (art. 153 ust. 2);
- 5) unieważnienie rejestracji listy okręgowej lub rejestracji kandydata na senatora (art. 153 ust. 3 i 4).

Postanowienia w tych sprawach wymagają uzasadnienia, a gdy przysługuje od nich środek prawny - także zamieszczenia odpowiedniego pouczenia.

2. Okręgowa komisja wyborcza, wykonując czynności związane z przyjmowaniem zgłoszeń, powinna mieć na uwadze, że:

- prawo do zgłoszenia list kandydatów na posłów i kandydatów na senatorów mają tylko te komitety wyborcze, które uzyskały od Państwowej Komisji Wyborczej potwierdzenie utworzenia komitetu wyborczego (art. 103). Bieżąca informacja o tych komitetach jest dostępna z urzędu dla każdej okręgowej komisji wyborczej. Zbędne jest zatem żądanie od zgłaszającego przedkładania komisji uchwały Państwowej Komisji Wyborczej w tej sprawie;
- komitet wyborczy może zgłosić w każdym okręgu wyborczym tylko jedną listę kandydatów na posłów, zaś liczba kandydatów na liście nie może być mniejsza niż liczba posłów wybieranych w tym okręgu i nie większa niż dwukrotność tej liczby (art. 139 ust. 1, art. 143 ust. 2).

Odpowiednio, komitet wyborczy może zgłaszać najwyżej tylu kandydatów na senatorów, ilu senatorów jest wybieranych w danym okręgu wyborczym (art. 195 ust. 1);

- kandydat na posła może być zgłoszony tylko w jednym okręgu wyborczym i tylko z jednej listy okręgowej, a kandydat na senatora - tylko w jednym okręgu i tylko w ramach zgłoszenia przez jeden komitet wyborczy (art. 139 ust. 2 i art. 195 ust. 2);
- nie można kandydować równocześnie na posła i na senatora (art. 8 ust. 2);
- kandydatem na posła lub na senatora może być tylko obywatel polski, mający prawo wybierania, który najpóźniej w dniu wyborów uzyskuje wiek: kandydat na posła - 21 lat, a kandydat na senatora - 30 lat (art. 99 ust. 2 Konstytucji RP);

- każda lista kandydatów na posłów powinna zawierać poparcie co najmniej 5000 wyborców stale zamieszkałych na obszarze tego okręgu, w którym jest zgłaszana (art. 142 ust. 1), albo do zgłoszenia powinno być dołączone zaświadczenie Państwowej Komisji Wyborczej o uprawnieniu danego komitetu do zgłoszenia listy bez poparcia podpisami wyborców (art. 142 ust. 2 i 3);

- zgłoszenie każdego kandydata na senatora wymaga odrębnego poparcia podpisami co najmniej 3000 wyborców stale zamieszkałych w danym okręgu; do zgłoszeń kandydatów na senatorów przepisów o zaświadczeniu nie stosuje się (art. 196 ust. 1 i 5 i art. 198 ust. 2).

3. Zgłoszenie, na piśmie, okręgowej listy kandydatów na posłów lub kandydata na senatora powinno być doręczone okręgowej komisji wyborczej przez pełnomocnika wyborczego komitetu lub osobę przez niego upoważnioną, najpóźniej w 40 dniu przed dniem wyborów, tj. 14 sierpnia 2001 r. do godz. 24.00 (art. 143 ust. 1 i 3).

Przyjmowanie dokumentów zgłoszenia komisja może powierzyć wyznaczonym osobom bądź utworzonym w tym celu zespołom. Przyjmujący zgłoszenie sprawdzają w obecności zgłaszającego, czy zostało ono złożone przez uprawnioną osobę i czy zawiera pełne dane i dokumenty przewidziane w art. 143-145, 195, 196 i 198; numerują i opatrują pieczęcią komisji arkusze wykazu podpisów, a następnie wydają potwierdzenie przyjęcia zgłoszenia, na formularzu ustalonym uchwałą Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 26 lipca 2001 r.

Po przyjęciu zgłoszenia niedopuszczalne jest dokonywanie jakichkolwiek zmian na okręgowej liście kandydatów na posłów lub w zgłoszeniu kandydata na senatora (art. 144 ust. 6). Niezwłocznie po przyjęciu zgłoszenia, nie później niż w ciągu 3 dni, okręgowa komisja wyborcza bada je w regulaminowym składzie i ustala, czy zgłoszenie spełnia ustawowe wymogi, tj. czy zawiera:

- nazwę i adres komitetu wyborczego, numer okręgu, w którym zgłaszana jest lista okręgowa lub kandydat na senatora oraz nazwisko i adres pełnomocnika wyborczego komitetu, a gdy zgłoszenia dokonuje osoba upoważniona przez pełnomocnika - również udzielone jej upoważnienie, zawierające dane przewidziane w art. 143 ust. 3. Upoważnienie powinno być opatrzone datą wystawienia i podpisem pełnomocnika;

- dane zgłoszonych kandydatów - ich nazwiska, imiona, zawód i miejsce zamieszkania oraz oznaczenie każdego kandydata nazwą lub skrótem nazwy partii, której jest on członkiem, albo oznaczenie, że nie należy do partii politycznej; zamieszczenie tych oznaczeń, zgodnie z art. 144 ust. 2, jest wymogiem obligatoryjnym.

Gdyby przy nazwisku kandydata była wskazana przynależność do więcej niż jednej partii, oznaczenie jego przynależności wskazuje zgłaszający.

Zgłaszający może wносить również o oznaczenie przy nazwisku kandydata nie będącego członkiem partii politycznej, że jest on popierany przez określoną partię, wskazując nazwę bądź skrót nazwy tej partii.

Wniosek (oświadczenie) w tej sprawie może być wniesiony tylko wraz ze zgłoszeniem, a fakt udzielenia poparcia powinien potwierdzić na piśmie właściwy statutowy organ danej partii. Nazwisko kandydata może być oznaczone nazwą lub skróttem jednej tylko partii i nie może przekraczać 40 znaków drukarskich (art. 144 ust. 1-3);

- wskazanie skrótu nazwy komitetu wyborczego, którym zarejestrowaną listę lub kandydata na senatora należy oznaczyć na urzędowych obwieszczeniach i kartach do głosowania (art. 144 ust. 4). Jeżeli zgłaszający nie zgłosi takiego wniosku, okręgowa komisja wyborcza oznacza listę lub kandydata na senatora pełną nazwą komitetu wyborczego. Oznaczenie nazwą i skróttem nazwy umieszcza się w tym samym brzmieniu, co nazwa i skrót nazwy wskazany w potwierdzeniu Państwowej Komisji Wyborczej o utworzeniu komitetu wyborczego, o którym mowa w punkcie 2. Jeśli w potwierdzeniu o utworzeniu komitetu wyborczego nie ma skrótu nazwy komitetu, okręgowa komisja wyborcza nie uwzględnia wniosku o oznaczenie tego komitetu skróttem jego nazwy;
- wykaz podpisów wyborców popierających zgłoszenie listy okręgowej lub kandydata na senatora wraz z oświadczeniem o liczbie złożonych podpisów, albo - przy zgłoszeniu listy okręgowej - zaświadczenie Państwowej Komisji Wyborczej o uprawnieniu tego komitetu wyborczego do zgłoszenia listy bez poparcia podpisami wyborców (art. 144 ust. 5 pkt 1, art. 196 ust. 1).

Wykaz podpisów popierających listę okręgową powinien obejmować co najmniej 5000 wyborców, a wykaz podpisów popierających kandydata na senatora - co najmniej 3000 wyborców, stale zamieszkałych w tym okręgu wyborczym, w którym dana lista bądź kandydat są zgłaszani (art. 142 ust. 1, art. 198 ust. 1). Badając wykaz podpisów popierających zgłoszenia kandydatów na senatorów okręgowa komisja ma jednocześnie na uwadze, iż każdy kandydat powinien być poparty podpisami wyborców. Zatem, gdyby komitet wyborczy dokonał jednym zgłoszeniem więcej niż jednego kandydata, każdy z kandydatów powinien być poparty odrębnym wykazem podpisów, co najmniej 3000 wyborców z tego okręgu.

Sprawdzając prawidłowość złożenia wymaganej liczby podpisów komisja zwraca uwagę, czy każda strona wykazu odpowiada ustawowym wymogom (art. 140 ust. 2 i 3, art. 196 ust. 3 i 4).

Poszczególne strony wykazu nie mogą być kopiami, ani składać się z części doklejanych. Czytelnie wpisane powinny być wszystkie dane udzielającego poparcia wyborcy, objęte

wykazem: nazwisko, imię, adres zamieszkania (miejscowość, ulica, numer domu i numer mieszkania, a w miejscowościach, w których nie ma ulic - numer domu (posesji) i numer lokalu lub tylko numer domu niepodzielonego na odrębne numerowane lokale), numer PESEL oraz własnoręczny jego podpis. Nie jest wymagane podawanie kodu pocztowego

W zasadzie niedopuszczalne jest stosowanie skrótów nazw miejscowości w adresie zamieszkania wyborcy, a także odnośników do nazwy tej samej miejscowości, chyba że nie budzą one żadnych wątpliwości komisji co do identyfikacji podpisującego. W trakcie czynności sprawdzających na każdej stronie wykazu wpisuje się liczbę wyborców, którzy prawidłowo udzielili poparcia oraz zaznacza nazwiska osób, które udzieliły poparcia w sposób wadliwy; następnie ustala się liczbę prawidłowo udzielonych podpisów;

- pisemną zgodę każdego kandydata na kandydowanie w wyborach zarządzonych na 23 września 2001 r. ze wskazaniem numeru okręgu wyborczego, w którym będzie kandydował oraz nazwy komitetu wyborczego, który zgłosił jego kandydaturę. Zgoda na kandydowanie powinna zawierać dane przewidziane w art. 144 ust. 5 pkt 2 z tym że podanie daty urodzenia kandydata lub jego wieku (w latach) spełnia ustawowy wymóg;
- oświadczenie każdego kandydata złożone według wzoru stanowiącego załącznik do ustawy z dnia 11 kwietnia 1997 r. o ujawnianiu pracy lub służby w organach bezpieczeństwa państwa lub współpracy z nimi w latach 1944-1990 osób pełniących funkcje publiczne (art. 144 ust. 5 pkt 3). Do zgłoszenia dołącza się tylko część A tego oświadczenia. Jeżeli kandydat wypełnia także część B oświadczenia, która po wypełnieniu jest tajna, kandydat osobiście doręcza część B do Państwowej Komisji Wyborczej, a na części A, przed jej dołączeniem, czyni adnotację o złożeniu części B w Państwowej Komisji Wyborczej (art. 145). Jeżeli kandydat, w związku z kandydowaniem na funkcję publiczną, wcześniej składał oświadczenie o którym wyżej mowa, jest zwolniony od powtórnego złożenia tego oświadczenia (art. 7 ust. 2a ustawy wyżej wymienionej). Zamiast oświadczenia składa on na piśmie informację, kiedy i w związku z ubieganiem się o jaką funkcję publiczną złożył omawiane oświadczenie. Informację kandydat opatruje datą i własnoręcznym podpisem.

II. Rejestracja list okręgowych i kandydatów na senatorów

1. Na podstawie ustaleń co do prawidłowości dokumentów zgłoszenia i danych zawartych w wykazie podpisów, okręgowa komisja wyborcza postanawia o zarejestrowaniu listy okręgowej lub kandydata na senatora, albo o wezwaniu do usunięcia wad zgłoszenia lub uzupełnienia wykazu podpisów, bądź też o odmowie rejestracji listy lub kandydata na senatora (art. 147, art. 148, art., 149 ust. 2).

- 1) Jeżeli dokumenty zgłoszenia i wykaz podpisów wyborców popierających zgłoszenie spełniają ustawowo określone warunki, okręgowa komisja wyborcza sporządza niezwłocznie protokół rejestracji listy okręgowej lub kandydata na senatora, na formularzu ustalonym uchwałą Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 26 lipca 2001 r. Jeden egzemplarz protokołu komisja doręcza zgłaszającemu, a drugi - wraz z oświadczeniami lub informacjami przewidzianymi w art. 144 ust. 5 pkt 3 - przekazuje niezwłocznie faksem, a następnie przesyła je Państwowej Komisji Wyborczej.
- 2) Stwierdzając wady zgłoszenia inne niż brak wymaganej liczby prawidłowo złożonych podpisów wyborców (np. niekompletne dokumenty zgłoszenia bądź błędy w tych dokumentach) okręgowa komisja wzywa osobę zgłaszającą do ich usunięcia w terminie 3 dni; a jeśli wady nie zostaną usunięte w terminie - odmawia rejestracji.

W wypadku nieusunięcia wad zgłoszenia w odniesieniu do poszczególnych kandydatów zgłoszonych na liście okręgowej, listę rejestruje się w zakresie nieobjętym wadą, a odmawia rejestracji w odniesieniu do kandydatów zgłoszonych wadliwie; jest to jednak dopuszczalne tylko wówczas, jeśli liczba kandydatów pozostających na liście nie jest mniejsza niż liczba posłów wybieranych w danym okręgu wyborczym. W wypadku gdy liczba prawidłowo zgłoszonych kandydatów jest mniejsza od liczby wybieranych posłów - komisja odmawia rejestracji listy w całości (art. 147 ust. 2).

Nieusunięcie w terminie wad zgłoszenia kandydata na senatora powoduje zawsze odmowę rejestracji kandydata.

W postanowieniu o odmowie rejestracji podaje się uzasadnienie odmowy oraz pouczenie o przysługującym zgłaszającemu prawie odwołania do Państwowej Komisji Wyborczej; postanowienie doręcza się niezwłocznie osobie zgłaszającej listę lub kandydata (art. 147 ust. 3).

- 3) Jeżeli zgłoszenie listy lub kandydata na senatora nie uzyskało poparcia ustawowo wymaganej liczby prawidłowo złożonych podpisów wyborców z powodu stwierdzonych błędów w wykazie podpisów (np. błędów w pisowni, niekompletnych danych), okręgowa komisja wyborcza wzywa zgłaszającego do uzupełnienia wykazu podpisów. Sposób uzupełnienia wykazu podpisów okręgowa komisja wyborcza ustala odpowiednio do charakteru stwierdzonej wady z tym, że wykaz podpisów złożony komisji wraz ze zgłoszeniem nie może być przekazany zgłaszającemu w celu uzupełnienia.

Uzupełnienie wykazu podpisów może być dokonane tylko do czasu upływu terminu przewidzianego do zgłoszenia list lub kandydatów na senatora, tj. do dnia 14 sierpnia 2001 r. do godz. 24.00. Jeśli ustalenia wad wykazu podpisów komisja dokonała po upływie ustawowego terminu dla przyjmowania zgłoszeń lub gdy do upływu tego termi-

nu zgłaszający nie dokonał uzupełnienia wykazu podpisów, okręgowa komisja wyborcza odmawia rejestracji listy lub kandydata na senatora i niezwłocznie doręcza zgłaszającemu postanowienie wraz z uzasadnieniem oraz pouczeniem o możliwości jej zaskarżenia do właściwego miejscowo sądu okręgowego (art. 148).

- 4) Jeśli w toku sprawdzania wykazu podpisów wyborców okręgowa komisja wyborcza poweźmie uzasadnione wątpliwości co do prawdziwości danych zawartych w wykazie bądź co do wiarygodności podpisów - dokonuje ona w terminie 3 dni sprawdzenia tych danych bądź wiarygodności podpisów, w sposób przewidziany w art. 149 ust. 1. Mimo iż termin na dokonanie tych czynności ma charakter instrukcyjny, należy dążyć do jego dotrzymania. O terminie podjęcia postępowania wyjaśniającego należy powiadomić osobę zgłaszającą.

Jeżeli w wyniku przeprowadzonego postępowania okręgowa komisja wyborcza stwierdzi, że zgłoszenie okręgowej listy bądź kandydata na senatora nie zostało poparte ustawowo wymaganą liczbą podpisów, nie wzywa do uzupełnienia wykazu, lecz postanawia o odmowie rejestracji tej listy bądź kandydata. Postanowienie wraz z uzasadnieniem i pouczeniem o trybie zaskarżenia do właściwego miejscowo sądu okręgowego doręcza się niezwłocznie osobie dokonującej zgłoszenia (art. 149).

2. Okręgowa komisja wyborcza wykonuje zadania związane z rejestracją list okręgowych i kandydatów na senatorów mając na uwadze terminy wykonania innych czynności wyborczych, przewidziane w ustawie. Komisja zapewnia zwłaszcza sprawne i całościowe rozpatrywanie zgłoszeń list lub kandydatów na senatorów tak, aby zakończyć procedurę rejestracyjną niezwłocznie po dokonaniu zgłoszeń. Ma to szczególne znaczenie wobec zgłoszeń wniesionych bezpośrednio przed upływem terminu na ich dokonanie, w odniesieniu do których postępowanie rejestracyjne, w tym ewentualne usuwanie stwierdzonych wad odbywać się będzie po tym terminie; nie może to jednak mieć wpływu na terminowe sporządzenie przez komisję i podanie do publicznej wiadomości obwieszczeń o zarejestrowanych listach i kandydatach.

III. Numery list okręgowych i obwieszczenia o zarejestrowanych listach i kandydatach.

1. Najpóźniej w dniu 29 sierpnia 2001 r. okręgowa komisja wyborcza przeprowadza losowanie numerów dla list tych komitetów wyborczych, których listy zostały zarejestrowane wyłącznie w danym okręgu wyborczym. Czynność losowania następuje po przekazaniu przez Państwową Komisję Wyborczą informacji o wylosowanych jednolitych numerach dla list komitetów wyborczych, które zarejestrowały listy w więcej niż jednym okręgu wyborczym. Kolejne numery, które mogą być losowane w danym okręgu wyborczym, wskazuje Państwowa Komisja Wyborcza.

Przed przystąpieniem do losowania komisja ustala sposób jego przeprowadzenia. O terminie i miejscu losowania zawiadamia się osoby, które dokonały zgłoszeń.

Z przeprowadzonego losowania sporządza się protokół, a o wylosowanych numerach list zawiadamia niezwłocznie zgłaszających (art. 151).

2. Po wylosowaniu numerów list okręgowa komisja wyborcza ustala na posiedzeniu treść obwieszczenia o zarejestrowanych listach okręgowych, zawierającego informacje o ich numerach, nazwach i skrótach nazw komitetów wyborczych oraz dane o kandydatach zawarte w zgłoszeniach list.

W obwieszczeniu podaje się także treść części A oświadczenia, o którym mowa w art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 11 kwietnia 1997 r. o ujawnieniu pracy lub służby w organach bezpieczeństwa państwa lub współpracy z nimi w latach 1944-1990 osób pełniących funkcje publiczne. W odniesieniu do kandydatów, którzy przedłożyli informację o uprzednim złożeniu oświadczeń, o których wyżej mowa, treść oświadczenia okręgowa komisja wyborcza otrzyma od Państwowej Komisji Wyborczej.

Na obwieszczeniach nie umieszcza się symboli graficznych partii ani komitetów wyborczych.

Obwieszczenia powinny być rozplakatowane w terminie do 13 września 2001 r. Jeden egzemplarz obwieszczenia przesyła się niezwłocznie Państwowej Komisji Wyborczej.

Okręgowa komisja wyborcza ustala odrębnie treść obwieszczenia zawierającego informację o zarejestrowanych kandydatach na senatorów, podając dane zawarte w zgłoszeniach kandydatów te same, które umieszcza się w obwieszczeniu o zarejestrowanych listach okręgowych, z tym, że nazwiska i imiona zarejestrowanych kandydatów na senatorów umieszcza się na obwieszczeniu w porządku alfabetycznym. Powinny one, analogicznie jak obwieszczenia o zarejestrowanych listach okręgowych, zostać podane do publicznej wiadomości oraz przekazane Państwowej Komisji Wyborczej (art. 152).

IV. Zmiany w zarejestrowanych listach okręgowych i kandydatach na senatorów

1. Okręgowa komisja wyborcza skreśla z listy okręgowej nazwisko kandydata na posła, który zmarł, utracił prawo wybieralności lub złożył komisji na piśmie oświadczenie o wycofaniu zgody na kandydowanie (art. 153 ust. 1).

Uzupełnienie zarejestrowanej listy okręgowej o nowego kandydata może mieć miejsce tylko wtedy, gdy skreślenie nazwiska kandydata nastąpiło wskutek jego śmierci i spowodowało, że na liście tej pozostało mniej kandydatów niż wynosi liczba posłów wybieranych w danym okręgu. W takim wypadku komisja powiadamia osobę zgłaszającą tę listę o możliwości zgłoszenia nowego kandydata; zgłoszenie nowego kandydata nie wymaga poparcia podpisami wyborców. Uzupełnienia listy można dokonać najpóźniej w

podpisami wyborców. Uzupełnienia listy można dokonać najpóźniej w 15 dniu przed dniem wyborów (art. 153 ust. 2).

Gdy skreślenie kandydata z listy nastąpiło z innej przyczyny niż śmierć kandydata lub jeśli lista nie została uzupełniona do 15 dnia przed dniem wyborów, a pozostaje na niej mniej kandydatów niż liczba posłów wybieranych w okręgu - komisja unieważnia rejestrację tej listy. Na postanowienie komisji w tej sprawie nie przysługuje środek prawny (art. 153 ust. 3).

Jeżeli przed dniem wyborów nastąpiło rozwiązanie komitetu wyborczego (art. 106 ust. 3), okręgowa komisja unieważnia rejestrację listy tego komitetu. Na postanowienie komisji środek prawny nie przysługuje (art. 153 ust. 4).

2. Jeżeli kandydat na senatora zmarł, utracił prawo wybieralności lub złożył komisji na piśmie oświadczenie o wycofaniu zgody na kandydowanie albo nastąpiło rozwiązanie komitetu wyborczego, okręgowa komisja wyborcza unieważnia rejestrację kandydata. Na postanowienie komisji w tej sprawie nie przysługuje środek prawny.
 3. Zawiadomienie wyborców o zmianach następuje w formie obwieszczenia. Jeśli wydrukowanie obwieszczenia przed dniem wyborów jest niemożliwe, należy zapewnić umieszczenie odpowiedniej informacji w lokalach obwodowych komisji wyborczych i, w miarę możliwości, podać w formie komunikatu w lokalnych środkach masowego przekazu. Jeden egzemplarz obwieszczenia lub informacji przekazuje się niezwłocznie Państwowej Komisji Wyborczej (art. 153 ust. 5).
- * Państwowa Komisja Wyborcza systematycznie i w różnych formach współdziałała z właściwymi organami w zakresie wydania, przewidzianych w Ordynacji wyborczej, aktów wykonawczych do ustawy. Z wyprzedzeniem ustawowych terminów przedstawione były w tych sprawach propozycje i wnioski legislacyjne, projekty konkretnych regulacji, uwagi i opinie.

Komisja zajęła i przekazała stanowiska i opinie w odniesieniu do wszystkich przewidzianych w Ordynacji wyborczej aktów wykonawczych. Do 15 sierpnia br. ogłoszone zostały rozporządzenia:

- Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie należności przysługujących członkom komisji wyborczych oraz w sprawie lokali wyborczych dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 81, poz. 887 i 888);
- Ministra Finansów w sprawie sprawozdania wyborczego (Dz. U. Nr 81, poz. 881);
- Ministra Sprawiedliwości w sprawie zawiadamiania o osobach pozbawionych prawa wybierania (Dz. U. Nr 79, poz. 851);

- Krajowej Rady Radiofonii i telewizji w sprawie przedstawiania w programach telewizyjnych i radiowych informacji, wyjaśnień i komunikatów Państwowej Komisji Wyborczej (Dz. U. Nr 74, poz. 800).

* W związku z licznymi pytaniami i wątpliwościami w sprawie stosowania przepisów prawa wyborczego zgłaszanymi przez organy i podmioty wyborcze, Państwowa Komisja Wyborcza zajmowała w tych sprawach stanowisko i udzielała informacji, wyjaśnień i opinii.

Wydana została obszerna informacja dla pełnomocników komitetów wyborczych o zasadach i sposobie zgłaszania list kandydatów na posłów i kandydatów na senatorów do rejestracji. Informacja była dostępna dla zainteresowanych we wszystkich jednostkach Krajowego Biura Wyborczego. Państwowa Komisja Wyborcza udzieliła licznych wyjaśnień dotyczących interpretacji budzących wątpliwości przepisów Ordynacji wyborczej:

- w sprawie art. 144 ust. 6 i 148 ust. 1 wyjaśniła:

Art. 144 ust. 6 ustawy ustala zasadę, że po zgłoszeniu listy przez pełnomocnika wyborczego lub osobę przez niego upoważnioną, uzupełnianie listy o nazwiska kandydatów lub zmiany kandydatów albo ich kolejności na liście bądź też zmiana oznaczenia kandydata, który nie należy do żadnej partii politycznej, nazwą partii lub skrótem nazwy partii popierającej kandydata - są niedopuszczalne. Możliwość uzupełnienia zarejestrowanej listy o nowego kandydata może nastąpić wyłącznie w sytuacji, o której mowa w art. 153 ust. 2 Ordynacji wyborczej, czyli wówczas gdy kandydat został skreślony z listy wskutek śmierci i na liście pozostało mniej kandydatów niż wynosi liczba mandatów w okręgu. Uzupełnienia dokonuje się najpóźniej w 15 dniu przed dniem wyborów. Po tym terminie, w wyżej wskazanej sytuacji lub jeżeli po skreśleniu kandydata z listy z innych przyczyn (np. wycofania zgody na kandydowanie lub utraty praw wyborczych przez kandydata) na liście pozostałoby mniej kandydatów niż wynosi liczba mandatów w okręgu, okręgowa komisja wyborcza unieważnia rejestrację listy.

Przepisy Ordynacji wyborczej nie przewidują możliwości wycofania zgłoszonej listy. Unieważnienie rejestracji zgłoszonej listy następuje wówczas, gdy komitet wyborczy, który ją zgłosił, na podstawie art. 106 ust. 3 ustawy, podejmie decyzję o swoim rozwiązaniu. W takim przypadku istnieje obowiązek powiadomienia Państwowej Komisji Wyborczej i właściwej okręgowej komisji wyborczej o rozwiązaniu komitetu wyborczego.

Zgodnie z art. 148 ust. 1 ustawy uzupełnienie wykazu podpisów popierających listę okręgową należy do osoby, która dokonała zgłoszenia (pełnomocnika wyborczego lub osoby przez niego upoważnionej) wezwanej do usunięcia braku przez okręgową komisję wyborczą. Techniczne doręczenie brakującej części wykazu podpisów osoba zgła-

szająca może powierzyć innej osobie, licząc się jednak z wszelkimi skutkami związanego z tym ryzyka.

- w sprawie tworzenia koalicji wyborczych i oznaczenia kandydatów nazwą partii politycznej wskazała:

Przepisy Ordynacji wyborczej nie zawierają zakazu umieszczenia na liście kandydatów na posłów, zgłaszanej przez komitet wyborczy partii politycznej, innych kandydatów niż członkowie danej partii politycznej.

Zgłoszenie na liście kandydatów komitetu wyborczego partii politycznej kandydatów innej partii nie oznacza, że jest to lista kandydatów zgłoszona przez koalicyjny komitet wyborczy - w rozumieniu art. 97 ust. 3 i art. 133 ust. 2 Ordynacji wyborczej.

O utworzeniu koalicyjnego komitetu wyborczego postanawiają właściwe organy partii politycznych w celu zgłoszenia wspólnych list kandydatów, potwierdzając ten fakt umową o zawiązaniu koalicji wyborczej (art. 97 ust. 1, 3 i 9 pkt 1).

Zgodnie z art. 144 ust. 2 Ordynacji wyborczej, oznaczenie kandydata na zgłaszanej liście kandydatów nazwą lub skrótem nazwy partii, której jest on członkiem, jest wymogiem obligatoryjnym.

- w sprawie zasad ustalania w umowie koalicyjnej podziału dotacji pomiędzy członków koalicji wyborczej wyjaśniła:

Zgodnie z art. 128 ust. 6 Ordynacji wyborczej dotację podmiotową przysługującą partii politycznej wchodzącej w skład koalicji wyborczej dzieli się na rzecz partii wchodzących w skład tej koalicji w proporcjach określonych w umowie zawiązującej koalicję wyborczą. Proporcje określone w tej umowie nie mogą być zmienione.

Ustawowy wymóg określenia proporcji w jakich dotacja zostanie podzielona oznacza, że w umowie tej należy zapisać, w formie procentów lub ułamków, proporcje podziału dotacji między koalicyjantów. Kryteria przyjęte dla ustalenia omawianych proporcji są wewnętrzną sprawą koalicji wyborczej.

Tak więc w umowie koalicyjnej nie można ustalić jedynie sposobu podziału dotacji, wskazując np., że będzie ona przysługiwała koalicyjantom „proporcjonalnie do wielkości środków finansowych wpłaconych przez sygnatariuszy lub osoby fizyczne ze wskazaniem na sygnatariusza, na konto koalicyjnego komitetu wyborczego”. Tego rodzaju zapis oznacza, że partie wchodzące w skład koalicji wyborczej nie określiły w umowie zawiązującej koalicję proporcji podziału dotacji. Powołany wyżej przepis stanowi, że w takiej sytuacji nie przysługuje prawo do dotacji podmiotowej.

Subwencja przysługująca koalicji wyborczej partii politycznych dzielona jest na rzecz partii wchodzących w jej skład w proporcjach określonych w umowie zawiązującej koalicję wyborczą. Proporcje określone w tej umowie nie mogą być zmienione (art. 28 ust. 2 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych - Dz. U. Nr 98, poz. 604 ze zmianami).

Jest to identyczne unormowanie jak w Ordynacji wyborczej w odniesieniu do dotacji podmiotowej. W pełni aktualna jest więc argumentacja dotycząca wymaganych zapisów w umowie koalicyjnej. Określenie w umowie koalicyjnej sposobu podziału subwencji w ten sposób, „że dzielona będzie proporcjonalnie do liczby głosów uzyskanych przez kandydatów partii tworzących koalicję” nie spełnia wymogu ustawowego określenia w umowie koalicyjnej proporcji, w jakich subwencja będzie dzielona między koalicjantów.

Zgodnie z art. 28 ust. 4 ustawy o partiach politycznych, jeśli partie polityczne wchodzące w skład koalicji wyborczej nie określiły w umowie zawiązującej koalicję wyborczą omawianych proporcji, subwencja nie przysługuje.

* Państwowa Komisja Wyborcza systematycznie interpretowała i wyjaśniała przepisy Ordynacji wyborczej i ustawy o partiach politycznych dotyczące źródeł finansowania wyborów, zasad prowadzenia kampanii przez samych kandydatów, zaciągania kredytów bankowych na cele wyborcze, właściwości pełnomocnika finansowego komitetu wyborczego. Odpowiadając na pytania w tych sprawach Państwowa Komisja Wyborcza wskazała:

- partia polityczna tworzy Fundusz Wyborczy w celu finansowania swojego udziału w wyborach do Sejmu, Senatu, w wyborach na urząd prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, w wyborach do samorządu terytorialnego, a także udziału w kampaniach referendalnych. Wydatki partii na wyżej wymienione cele mogą być dokonywane tylko za pośrednictwem Funduszu Wyborczego (art. 35 ust. 1 i 2 ustawy o partiach politycznych). Koalicyjny komitet wyborczy może być również finansowany z funduszy wyborczych partii tworzących koalicję (art. 111 ust. 5). Przepisy Ordynacji wyborczej i ustawy o partiach politycznych nie dopuszczają innego udziału finansowego partii w wyborach niż w sposób wyżej opisany. Nie jest możliwe finansowanie przez partię polityczną komitetu wyborczego wyborców, gdyż jako źródła finansowania takiego komitetu dopuszczono jedynie przekazywanie środków finansowych przez osoby fizyczne (w limitowanej wysokości) oraz kredyt bankowy (art. 111 ust. 2 w związku z art. 113 ust. 3 i art. 111 ust. 6).

Omawiane ustawy przewidują możliwość finansowego wspierania przez partie polityczne kampanii wyborczej swoich kandydatów jedynie w opisany wyżej sposób, to jest

przez przekazywanie środków z Funduszu Wyborczego na własny komitet wyborczy lub na koalicyjny komitet wyborczy, pod warunkiem, że partia przekazująca środki finansowe wchodzi w skład koalicji.

Inna interpretacja powołanych wyżej przepisów jest nieuprawniona, bowiem ich treść jest jednoznaczna.

- Przepisy ustawy nie przewidują upoważnienia innych osób do zastępowania pełnomocnika finansowego komitetu wyborczego. Zgodnie z art. 109 ust. 1 ustawy za gospodarkę finansową komitetu wyborczego odpowiedzialny jest i prowadzi ją pełnomocnik finansowy.

Przepisy ustawy nie zawierają upoważnienia dla Państwowej Komisji Wyborczej do określania zasad i sposobu postępowania komitetów wyborczych, mających zapewnić przestrzeganie przepisów ustawowych i zawartych tam zakazów lub ograniczeń dotyczących finansowania kampanii wyborczej.

W związku z tym Komisja może wyrazić jedynie opinię, że komitety wyborcze i ich pełnomocnicy finansowi powinni wykonywać czynności w taki sposób, niesprzeczny z prawem, a także wykazać taką staranność przy wykonywaniu tych czynności, które zapewnią uzyskiwanie przychodów i dokonywanie wydatków związanych z kampanią wyborczą, zgodnie z przepisami ustawy. Dotyczy to zwłaszcza jednoznacznych zakazów ustawowych w tym zakresie, a do takich należy m.in. zakaz przyjmowania środków finansowych pochodzących od cudzoziemców, jak i zakaz przyjmowania wpłat ponad określone limity.

Zakres informacji o kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania przez partię polityczną i Fundusz Wyborczy, zawartych w sprawozdaniu, o którym mowa w art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych wynika z rozporządzenia Ministra Finansów, wydanego na podstawie art. 38 ust. 2 tej ustawy.

Ustawy: Ordynacja wyborcza i o partiach politycznych nie wkraczają - co jest oczywiste - w regulacje prawa bankowego i kodeksu cywilnego normujące udzielanie kredytów i sposoby ich zabezpieczenia. Nie rozstrzygają także o czynności bankowej jaką jest umowa bankowa, jej elementach oraz sposobie zabezpieczenia wykonania zobowiązania w bankowych stosunkach kredytowych.

Jednakże w zakresie poręczenia lub innych formach zabezpieczenia przez osoby prawne kredytu bankowego udzielonego partii politycznej należy przestrzegać ograniczeń ustawowych dotyczących źródeł finansowania partii politycznych i Funduszu Wyborczego. W świetle tych unormowań poręczanie kredytu przez osobę prawną nie może prowadzić do naruszenia zakazu finansowania partii politycznej przez osoby prawne.

Poręczenie kredytu bankowego przez osobę fizyczną nie może również w swoich skutkach powodować naruszenia przepisów o zakazie przyjmowania środków finansowych od osób, o których mowa w art. 11 ust. 3, ani też naruszenia przepisów ograniczających łączną sumę wpłat od osoby fizycznej na rzecz partii lub komitetu wyborczego. Odmienne postępowanie stanowiłoby obejście prawa ze skutkami z przepisów omawianych ustaw wynikającymi.

- Środki finansowe komitetu wyborczego partii politycznej mogą pochodzić jedynie z Funduszu Wyborczego tej partii (art. 111 ust. 1 Ordynacji wyborczej). Wysokość łącznej rocznej sumy wpłat od osoby fizycznej na Fundusz Wyborczy oraz sposób dokonywania tych wpłat określa art. 36a ustawy o partiach politycznych. Zgodnie z ust. 3 powołanego artykułu środki finansowe mogą być wpłacane na Fundusz Wyborczy jedynie czekiem, przelewem lub kartą płatniczą. Przepisy ustawy nie regulują kwestii związanych z określeniem przez darczyńcę przeznaczenia środków wpłacanych na Fundusz Wyborczy. Pomijając fakt, że przy wpłacie dokonanej czekiem lub kartą płatniczą w praktyce bliższe określenie przeznaczenia wpłaty jest niemożliwe, uprawnione jest stanowisko, że partia, na której Fundusz Wyborczy została dokonana wpłata nie jest związana przeznaczeniem wpłaty dokonanej przez darczyńcę. Z kolei partia przekazuje środki z Funduszu Wyborczego na rachunek swojego komitetu wyborczego. O sposobie wykorzystania przez komitet wyborczy otrzymanych środków rozstrzyga komitet. Reasumując, obowiązujące przepisy nie zakazują bliższego określenia przez darczyńcę przeznaczenia środków wpłacanych na Fundusz Wyborczy, lecz partia polityczna ani komitet wyborczy nie są związane tym określeniem.

Sposób ustalenia wartości pozyskanych darowizn niepieniężnych oraz nieodpłatnie świadczonych usług określa art. 120 ust. 6 Ordynacji. Przy dokumentowaniu wartości tych darowizn i usług należy stosować zasady rachunkowości określone w art. 118 Ordynacji wyborczej.

Przepisy Ordynacji wyborczej regulują kwestie związane z wydatkami komitetów wyborczych. Komitety wyborcze prowadzą na zasadzie wyłączności kampanię wyborczą (art. 95 Ordynacji). Wydatki ponoszone przez komitety wyborcze w związku z wyborami są pokrywane z ich własnych źródeł. Tak więc istnieje rozdział pomiędzy finansowaniem kampanii wyborczej przez komitet wyborczy i wydatkami bieżącymi partii. Komitet wyborczy otrzymując nieodpłatne świadczenia (rzeczy i usługi) od partii rozlicza je w sposób, o którym mowa w art. 120 ust. 6 Ordynacji.

Świadczenia polegające na nieodpłatnych usługach lub darowiznach rzeczy od kandydatów na posłów są rozliczane w sposób określony w art. 120 ust. 6 Ordynacji.

- Zgodnie z art. 114 ust. 2 pkt 2 Ordynacji wyborczej limit ponadokręgowy ograniczający kwoty wydatków na kampanię wyborczą komitetu wyborczego, który zarejestrował wyłącznie kandydatów na senatorów jest sumą kwot limitów okręgowych przysługujących temu komitetowi wyborczemu.

Kwotę limitu okręgowego (art. 114 ust. 2 pkt 1) oblicza się dzieląc zarejestrowanych wyborców w kraju przez 560 i mnożąc przez liczbę mandatów senatorów wybieranych w danym okręgu wyborczym, w którym komitet wyborczy zarejestrował kandydata lub kandydatów na senatorów. Liczbę zarejestrowanych wyborców w kraju Państwowa Komisja Wyborcza ogłosiła, w formie komunikatu, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” Nr 21, poz. 356.

- Zgodnie z art. 95 Ordynacji wyborczej komitety wyborcze, które zgłaszają kandydatów na posłów lub kandydatów na senatorów prowadzą, na zasadzie wyłączności kampanię wyborczą na ich rzecz z tym, że komitet wyborczy może wykonywać czynności wyborcze, a zatem i prowadzić agitację wyborczą na zasadach, w formach, w czasie i w miejscach określonych ustawą, po przyjęciu przez Państwową Komisję Wyborczą zawiadomienia o utworzeniu komitetu wyborczego (art. 85 ust. 3 i art. 109 Ordynacji) powinnością komitetów wyborczych, zwłaszcza wobec osób ubiegających się o zgłoszenie ich przez komitet wyborczy jako kandydatów na posłów lub kandydatów na senatorów, jest przestrzeganie tych zasad.
- Przepisy Ordynacji wyborczej nie przewidują wspólnego prowadzenia kampanii wyborczej przez różne komitety wyborcze; w świetle art. 85 ust. 1 stanowiącego, że w okresie kampanii wyborczej prowadzi się agitację wyborczą na zasadach, w formach, w czasie i w miejscach określonych ustawą – taka praktyka jest niedopuszczalna. Za interpretacją taką przemawia także przepis ustalający, iż komitety wyborcze, które zgłaszają kandydatów na posłów lub kandydatów na senatorów prowadzą kampanię wyborczą na ich rzecz na zasadzie wyłączności (art. 95). Wyrażna intencja, aby każdy komitet oddzielnie prowadził kampanię wyborczą wynika także z art. 181 ust. 4, który zakazuje odstępowania czasu antenowego audycji wyborczych w programach radiowych i telewizyjnych przez jeden komitet innemu komitetowi wyborczemu. Konieczność odrębnego prowadzenia kampanii wyborczej przez komitet wyborczy określają również przepisy o finansowaniu kampanii wyborczej, które nie przewidują możliwości wspólnego pokrywania wydatków na kampanię wyborczą przez komitety wyborcze jak też zasad rozliczania takich wydatków w sprawozdaniach wyborczych. Przepisy te natomiast wyraźnie wskazują, że intencją ustawodawcy było odrębne prowadzenie i finansowanie kampanii wyborczej przez każdy komitet wyborczy. Świadczy o tym art. 112 ust. 1 ustalający zakaz przekazywania środków finansowych i wartości niepieniężnych

przez jeden komitet wyborczy na rzecz innego komitetu wyborczego oraz przepisy dotyczące zindywidualizowanych limitów kwot, które wydatkować może komitet wyborczy na kampanię wyborczą (art. 114 ust. 1 i 2) i odmiennych zasad rozliczania nadwyżki środków pozyskanych na cele kampanii wyborczej nad poniesionymi wydatkami w zależności od tego, czy uzyskał ją komitet wyborczy partii politycznej, koalicyjny komitet wyborczy, czy komitet wyborczy wyborców. W tym stanie prawnym rozliczanie wspólnie poniesionych wydatków na zasadzie umów pomiędzy komitetami wyborczymi, których zawierania nie przewidują przepisy Ordynacji wyborczej, należy uznać za niedopuszczalne.

Jedyną kategorią umów w sprawach rozliczeń finansowych, którą przewidują przepisy Ordynacji wyborczej są umowy koalicyjne, zawierane pomiędzy partiami politycznymi tworzącymi koalicję wyborczą, a ich przedmiotem może być podział nadwyżki pozyskanych środków nad wydatkami (art. 116 ust. 2) oraz podział dotacji podmiotowej (art. 128 ust. 6). Umowy pomiędzy partiami tworzącymi koalicję nie mogą być zmienione i poddane są zewnętrznej kontroli, ponieważ art. 97 ust. 9 pkt 1 ustawy ustala obowiązek ich złożenia do Państwowej Komisji Wyborczej. Umowy w sprawach pokrywania wydatków ponoszonych przez komitety wyborcze na wspólnie prowadzoną kampanię wyborczą, z braku podstaw prawnych, takiej kontroli by nie podlegały.

- * W związku z powszechnie zgłaszanymi pytaniami dotyczącymi działalności posłów w czasie kampanii wyborczej, Państwowa Komisja Wyborcza zajęła w tych sprawach i przekazała Sejmowej Komisji Regulaminowej i Spraw Poselskich następujące stanowisko:

Prowadzenie, w różnych formach, działalności posłów w okresie kampanii wyborczej do Sejmu i do Senatu powinno się odbywać z uwzględnieniem przepisów ustawy – Ordynacja wyborcza do Sejmu i do Senatu, zwanej dalej Ordynacją wyborczą, regulujących zasady i tryb prowadzenia kampanii wyborczej oraz sposób jej finansowania. W związku z tym, działania posłów, również tych, którzy nie zamierzają ubiegać się ponownie o mandat, wynikające ze sprawowanego mandatu nie powinny zawierać elementów agitacji wyborczej na rzecz list kandydatów na posłów lub kandydatów na senatorów, a także na rzecz partii politycznych i komitetów wyborczych uczestniczących w wyborach, jeżeli miałyby to prowadzić do naruszenia przepisów Ordynacji wyborczej.

Należy bowiem zauważyć, że zgodnie z art. 95 Ordynacji wyborczej podmiotami uprawnionymi do prowadzenia kampanii wyborczej, na zasadzie wyłączności, są komitety wyborcze, które mogą prowadzić, w okresie kampanii wyborczej, agitację wyborczą na zasadach, w formach, w czasie i w miejscach określonych ustawą (art. 85 ust. 3 Ordynacji wyborczej). Odnoszą się do nich wszystkie zasady i rygory dotyczące finansowania kampanii wyborczej, w tym również zakaz finansowania kampanii wyborczej z innych źródeł niż

funduszy wyborczych partii politycznych oraz wpłat od osób fizycznych (art.111 Ordynacji wyborczej). Zakaz ten obejmuje więc, między innymi, finansowanie kampanii wyborczej ze środków z budżetu państwa, którymi są np. kwoty przeznaczone na działalność biur poselskich.

Trzeba też mieć na uwadze przepisy art. 85 ust. 1, art. 87 i art. 88 ust. 1-3 Ordynacji wyborczej, które zakazują prowadzenia agitacji wyborczej po zakończeniu kampanii wyborczej, czyli na 24 godziny przed dniem wyborów i w dniu wyborów, aż do zakończenia głosowania. Powołane wyżej przepisy zakazują również prowadzenia agitacji w okresie kampanii wyborczej na terenie jednostek wojskowych i innych jednostek organizacyjnych podległych MON, oddziałów obrony cywilnej, skoszarowanych jednostek podległych MSWiA, jak również na terenie szkół podstawowych, gimnazjów wobec uczniów nieposiadających prawa wybierania.

W ocenie Państwowej Komisji Wyborczej powołane przepisy mają charakter bezwzględnie obowiązujący. Od zasad w nich sformułowanych ustawodawca nie przewidział żadnego wyjątku. Do innego poglądu nie upoważniają także przepisy ustawy z dnia 9 maja 1996 r. o wykonywaniu mandatu posła i senatora (Dz. U. Nr 73, poz. 350, ze zmianami). Ratio legis takiej regulacji jest oczywiste. Stanowi ona prawną gwarancję przejrzystości finansowania kampanii wyborczej, czystych reguł gry wyborczej i równych szans podmiotów i kandydatów uczestniczących w wyborach.

W świetle powyższego Państwowa Komisja Wyborcza wyraża następujący pogląd w podniesionych kwestiach szczegółowych:

- 1) Na ile - w świetle przepisów Ordynacji – możliwe jest precyzyjne oddzielenie działalności osoby publicznej (np. posła i senatora) od kandydata w wyborach ?

Przepisy ustawy zawarte w rozdziale 11 „Kampania wyborcza” adresowane są do wszystkich podmiotów i osób prowadzących kampanię wyborczą bez względu na to, czy agitację wyborczą w tym okresie prowadzą osoby publiczne (np. posłowie i senatorowie), czy też kandydaci na posłów i senatorów. Ocena, czy działania posła lub senatora wykraczają poza zakres sprawowanego mandatu zależy od tego, czy konkretne działania i zachowania posła lub senatora zawierają elementy agitacji wyborczej na rzecz ugrupowania politycznego, komitetu wyborczego lub kandydatów uczestniczących w wyborach, nie wyłączając osoby samego posła lub senatora kandydującego w wyborach. Ze względu na to kryterium, działalność posła i senatora w okresie trwania kampanii wyborczej powinna podlegać samoocenie i samoograniczeniu, jak i ocenie danego komitetu wyborczego.

- 2) Czy stałe rubryki (np. w prasie) prowadzone przez parlamentarzystów, w których nie będą poruszane tematy wyborcze, będą traktowane jak wykonywanie mandatu czy kampania wyborcza?

Przepisy Ordynacji wyborczej nie nakazują zaprzestania w okresie kampanii wyborczej przez posłów i senatorów działalności publicystycznej w prasie, której celem jest relacjonowanie efektów pracy Sejmu i Senatu. Dotyczy to również działalności publicystycznej autorskiej na tematy ogólne np. w postaci stałych felietonów, którą trudno jednak uznać za działalność bezpośrednio związaną z wykonywaniem mandatu. Publikacje te w okresie kampanii wyborczej ze względów prawnych i etycznych powinny być jednak wolne od promocji własnego ugrupowania politycznego uczestniczącego w wyborach i krytyki ugrupowań konkurencyjnych.

- 3) Jeżeli poseł wykupił (podpisał z redakcją umowę) stałe miejsce na przedstawianie swoich poglądów na określone tematy, nie związane bezpośrednio z kampanią wyborczą, to po rejestracji listy będzie to traktowane jako wykonywanie mandatu, czy już kampania wyborcza ?

Prezentowanie przez posła swoich poglądów na określone tematy w stałych publikacjach, jak można przypuszczać, ma na celu kształtowanie wśród wyborców własnego pozytywnego wizerunku lub środowiska, z którym jest związany. W związku z tym, kontynuowanie tej praktyki po zarejestrowaniu posła jako kandydata na posła lub kandydata na senatora powinno odbywać się za wiedzą komitetu wyborczego, z wszelkimi rygorami wynikającymi z przepisów Ordynacji wyborczej o dozwolonych źródłach finansowania kampanii wyborczej i obowiązku ich ewidencjonowania w rachunkowości oraz rozliczenia w sprawozdaniu wyborczym komitetu wyborczego. W tym miejscu godzi się przypomnieć przepisy karne art. 229 Ordynacji wyborczej, które przewidują, że prowadzenie kampanii wyborczej na rzecz kandydata na posła lub kandydata na senatora (także przez samego kandydata) bez zgody komitetu wyborczego kwalifikowane jest jako występki.

- 4) Czy logo klubu parlamentarnego na gadżetach traktowane będzie jako propagowanie symbolu partii, a tym samym wiązało się z kampanią wyborczą, czy też nie ? (np. logo Klubu Parlamentarnego SLD było znacznie wcześniej niż powstała partia o tej samej nazwie).

Rozpowszechnianie w okresie kampanii wyborczej gadżetów z symbolem klubu parlamentarnego zbieżnym z symbolem partii politycznej lub ugrupowania uczestniczącego w wyborach albo z symbolem zbieżnym z nazwą komitetu wyborczego może być oce-

nione jako forma agitacji wyborczej na rzecz tych partii i ugrupowań lub komitetów wyborczych.

- 5) Jaka będzie interpretacja dotycząca rozliczania kosztów przejazdu własnym samochodem? Czy niezbędna będzie umowa użyczenia samochodu komitetowi wyborczemu, czy też wystarczy rachunek za paliwo lub rozliczenie np. tzw. „kilometrówki”?

Jak należy przypuszczać chodzi tu o koszty przejazdu posła lub senatora, który jako kandydat w wyborach do Sejmu i Senatu, przy użyciu własnego samochodu będzie brał udział w spotkaniach przedwyborczych organizowanych przez komitet wyborczy. Koszty przejazdu kandydata na posła lub kandydata na senatora będą zatem objęte wydatkami komitetu wyborczego. Jeżeli kandydat sam pokrył koszty takiego przejazdu, wówczas wysokość poniesionego wydatku powinien zgłosić komitetowi wyborczemu jako darowiznę o charakterze niepieniężnym, pod warunkiem zachowania limitu darowizn od osoby fizycznej określonego art. 113 ust. 3 Ordynacji wyborczej. Jeżeli koszt przejazdu miałby zwrócić komitet wyborczy wówczas powinien to uczynić do wysokości faktycznych kosztów przejazdu kandydata przez niego poniesionych. Umowa użyczenia zgodnie z art. 710 i 713 Kodeksu cywilnego polega na bezpłatnym użyczeniu rzeczy na czas określony lub nieokreślony, przy czym na biorącym spoczywają koszty używania rzeczy użyczonej. Jeżeli zatem samochód posła miałby być użyczony komitetowi wyborczemu na pewien okres umowa taka byłaby formą odpowiednią i dawała gwarancję użyczającemu, że za przypadkową szkodę lub uszkodzenie rzeczy odpowiada jej użytkownik (art. 714 kc.).

- 6) Czy data rejestracji kandydatów w okręgowej komisji wyborczej zmienia sytuację parlamentarzystów zarejestrowanych jako kandydatów?

Zarejestrowanie posła lub senatora jako kandydata w wyborach do Sejmu i Senatu powoduje ograniczenia w działaniach przez niego podejmowanych w ramach kampanii wyborczej, wynikające z przepisów Ordynacji wyborczej. Przede wszystkim działania te powinny być podejmowane za zgodą komitetu wyborczego, który zgłosił kandydata, jak tego wymaga art. 95 Ordynacji wyborczej. Konsekwencje braku takiej zgody omówiono w odpowiedzi na pytanie nr 3. Kandydata i komitet wyborczy obowiązują wszystkie zasady dotyczące finansowania i ewidencjonowania wydatków ponoszonych w związku z kampanią wyborczą prowadzoną przez posła lub senatora kandydującego w wyborach.

- 7) Jak będą traktowane strony internetowe parlamentarzystów? Jak je rozliczać w kampanii?

Strony internetowe założone przez posłów i senatorów w okresie trwania kampanii wyborczej powinny być wolne od oznaczeń i treści wskazujących na prowadzenie agitacji

wyborczej na rzecz określonej partii politycznej, ugrupowania, czy komitetu wyborczego uczestniczącego w wyborach. Jeżeli treść stron internetowych zawiera elementy agitacji wyborczej, wówczas odbywać się to może wyłącznie za zgodą komitetu wyborczego, na rzecz którego prowadzona jest agitacja wyborcza, a koszty z tym związane powinny być wykazane w wydatkach komitetu wyborczego. W tym zakresie aktualne są także wyjaśnienia dotyczące pytania nr 3 i 5.

- 8) Czy sprawozdanie z pracy parlamentarzysty w upływającej kadencji oznaczone np. zdjęciem i personaliami parlamentarzysty, nazwą i logiem Klubu parlamentarnego bez informowania o zamiarze kandydowania w najbliższych wyborach i nakłaniania do oddania głosu:
- przedkładane lokalnym mediom,
 - rozsyłane wszystkim mieszkańcom w regionie
 - można uznać za nie wymagające zaliczenia w tym również w koszty kampanii wyborczej 2001?

Sprawozdania z działalności posłów i senatorów mają ścisły związek z wykonywaniem sprawowanego mandatu i w związku z tym koszty ich wydania nie podlegają rozliczeniu w sprawozdaniu wyborczym określonego komitetu wyborczego. Ze względów prawnych i etycznych sprawozdania te nie powinny być jednak wykorzystywane do agitacji wyborczej na rzecz określonej partii politycznej, czy komitetu wyborczego uczestniczącego w wyborach.

- 9 Czy gadzety (pisaki, zapalniczki, czapeczki, itp.) oznaczone imieniem i nazwiskiem parlamentarzysty, nazwą i logiem Klubu, bez wskazania o zamiarze jego kandydowania- rozprowadzane po rozpoczęciu kampanii wyborczej będą zaliczane jako element tej kampanii wymagający ujęcia w kosztach kampanii?

W tym zakresie należy uwzględnić odpowiedzi na pytanie nr 1, 3 i 4 wskazujące na wymóg przestrzegania zasady wyłączności komitetu wyborczego do prowadzenia kampanii wyborczej z wszelkimi jej skutkami.

- 10 Czy udział parlamentarzystów (którzy na zaproszenie zamierzają kandydować w wyborach), w festynach, piknikach, spotkaniach publicznych organizowanych przez osoby trzecie będzie traktowany jako element kampanii wyborczej? Jeżeli tak, to co powinno być przedmiotem rozliczenia kosztów, które mogą lub muszą być uwzględnione w kosztach kampanii?

Jeżeli pytanie dotyczy zaproszenia dla parlamentarzysty do udziału w imprezie masowej organizowanej przez osoby trzecie, a nie przez komitet wyborczy lub za jego zgo-

dą, zaś sam udział w takiej imprezie będzie wolny od agitacji wyborczej, to brak jest w Ordynacji wyborczej przepisów zabraniających parlamentarzystom (nawet ubiegającemu się ponownie o mandat) udziału w tego rodzaju imprezie.

- 11 Jak należy traktować spotkania z ludnością organizowane w terenie z parlamentarzystami? Jakie elementy kosztów mogą (muszą) być przedmiotem rozliczenia np. koszt dojazdu, wynajem sali, itp.?

Spotkania z ludnością, których celem jest złożenie wyłącznie informacji z pracy parlamentarnej posła lub senatora dotyczą wykonywania mandatu i nie podlegają rygorom Ordynacji wyborczej pod warunkiem, że nie będą wykorzystywane do prowadzenia agitacji wyborczej. Jeżeli natomiast spotkania, o których mowa, będą łączone ze spotkaniami przedwyborczymi lub w ich trakcie będzie prowadzona przez parlamentarzystę agitacja wyborcza, to należy traktować je jako spotkania organizowane przez komitet wyborczy prowadzący kampanię wyborczą z wszelkimi skutkami finansowymi pokrycia i rozliczenia poniesionych kosztów. W tym zakresie aktualne są odpowiedzi na pytania nr 3 i 5.

- 12 Niektórzy parlamentarzyści w upływającej kadencji pod szyldem swoich biur parlamentarnych wydawali biuletyny (mniej lub bardziej regularnie) informujące o działalności posła, pracy jego Klubu Parlamentarnego oraz komentujące bieżące wydarzenia polityczne. Czy kontynuowanie wydawania biuletynu w czasie trwania kampanii wyborczej będzie uznawane za czynność związaną z kampanią wyborczą? Czy koszty wydawania i dystrybucji biuletynu będą wliczane w koszt kampanii wyborczej i będą podlegały rozliczeniu?

Wydawanie biuletynów informacyjnych przez posłów i senatorów w okresie trwania kampanii wyborczej może być kontynuowane, jeżeli ich treść wiąże się ze sprawowanym mandatem. Ze względów prawnych i etycznych treści i oznaczenie tych biuletynów powinny być wolne od elementów, które można by uznać za promocję i agitację na rzecz określonych partii politycznych, ugrupowań i komitetów wyborczych uczestniczących w wyborach. Po zarejestrowaniu posła lub senatora jako kandydata w wyborach, promowanie kandydata poprzez wydawanie jego biuletynu powinno być zaniechane chyba, że działalność ta zostanie uznana przez komitet wyborczy jako element jego kampanii wyborczej ze wszystkimi skutkami przewidzianymi w przepisach Ordynacji wyborczej, dotyczących finansowania kampanii wyborczej z własnych środków komitetu wyborczego (art. 108 Ordynacji wyborczej). Rozwinięcie tych zasad zawierają odpowiedzi na pytania nr 3, 5 i 7.

* Państwowa Komisja Wyborcza udzieliła licznych wyjaśnień Krajowej Radzie Radiofonii i Telewizji i Zarządowi Polskiego Radia w sprawach rozpowszechniania audycji wyborczych w programach telewizyjnych i radiowych.

- w zakresie łącznego prowadzenia kampanii wyborczej do Sejmu i do Senatu wyjaśniła:

Z przepisów Ordynacji wyborczej wynika, że tym samym komitetem wyborczym może przysługiwać określony czas na rozpowszechnianie audycji wyborczych związanych z kampanią wyborczą do Sejmu w programach ogólnokrajowych oraz w programach regionalnych Telewizji Polskiej i Polskiego Radia także na rozpowszechnianie audycji wyborczych związanych z kampanią wyborczą do Senatu w programach ogólnokrajowych oraz w programach regionalnych Telewizji Polskiej i Polskiego Radia.

Praktycznym skutkiem oddzielnego przyznawania czasu antenowego na kampanię wyborczą do Sejmu oraz do Senatu powinno być rozpowszechnianie audycji wyborczych do Sejmu i do Senatu w oddzielnych blokach. Dotyczy to Telewizji Polskiej i Polskiego Radia oraz programów ogólnokrajowych i regionalnych.

Z upoważnienia zawartego w art. 216 ust. 5 ustawy wynika pozwolenie by komitety wyborcze, którym przysługuje jednocześnie czas na rozpowszechnianie audycji w programach ogólnokrajowych albo w programach lokalnych radiowych lub telewizyjnych w kampanii wyborczej do Sejmu oraz na rozpowszechnianie audycji wyborczych do Senatu mogły rozpowszechniać audycje tego samego rodzaju do Sejmu i do Senatu w kampanii wyborczej prowadzonej łącznie.

Skutkiem dopuszczenia łącznego prowadzenia kampanii powinno być wydzielenie w audycjach rozpowszechnianych przez Telewizję Polską i przez Polskie Radio w programach ogólnokrajowych i lokalnych trzech bloków:

- audycji wyborczych poświęconych kampanii wyborczej do Sejmu,
- audycji wyborczych poświęconych kampanii wyborczej do Senatu,
- łącznych audycji wyborczych poświęconych kampanii wyborczej do Sejmu i do Senatu.

W rozporządzeniu regulującym zasady i sposób łącznego prowadzenia kampanii wyborczej, należy zawrzeć przepisy stanowiące, że prawo rozpowszechniania łącznych audycji wyborczych do Sejmu i do Senatu przysługuje jedynie tym komitetom wyborczym, które dysponują czasem rozpowszechniania audycji wyborczych równocześnie do Sejmu i do Senatu, przy czym łączenie czasu rozpowszechniania audycji może polegać jedynie na łączeniu czasu w programach ogólnokrajowych przysługującego w kampanii wyborczej do Sejmu z czasem w programach ogólnokrajowych przysługującym w

kampanii wyborczej do Senatu. W ten sam sposób możliwe jest również łączenie czasu w rozgłoszeniach regionalnych. Oczywiście te same zasady powinny obowiązywać w Telewizji Polskiej i w Polskim Radiu.

Komitety wyborcze, którym przysługuje czas na rozpowszechnianie audycji wyborczych w tego samego rodzaju programach do Sejmu i do Senatu musiałyby w terminie wskazanym w rozporządzeniu powiadomić Telewizję Polską i Polskie Radio o chęci łącznego prowadzenia kampanii wyborczej do Sejmu i do Senatu. Dokonany przez komitet wyborczy wybór łącznego prowadzenia kampanii wyborczej może obejmować czas przysługujący na: audycje ogólnokrajowe w telewizji, audycje ogólnokrajowe w radiu, a także czas na audycje w rozgłoszeniach regionalnych telewizyjnych lub radiowych.

Decydując się na łączne prowadzenie kampanii wyborczej do Sejmu i do Senatu komitet wyborczy łączyłby cały czas na rozpowszechnianie audycji w programach ogólnokrajowych radiowych lub telewizyjnych. Komitet wyborczy mógłby przeznaczyć na łączne prowadzenie kampanii wyborczej również przysługujący mu czas na audycje wyborcze do Sejmu i do Senatu w poszczególnych rozgłoszeniach regionalnych lub we wszystkich rozgłoszeniach regionalnych.

Proponuje się ustalenie w rozporządzeniu, że jeśli komitet wyborczy w określonym terminie nie zawiadomi o zamiarze łącznego prowadzenia kampanii wyborczej do Sejmu i do Senatu, z podaniem informacji, czy łączna kampania wyborcza będzie prowadzona w ogólnokrajowych programach telewizyjnych lub radiowych oraz, czy łączna kampania wyborcza będzie prowadzona w rozgłoszeniach lokalnych i których, to komitetowi temu przydzielany jest czas na rozpowszechnianie audycji wyborczych w oddzielnych blokach do Sejmu i do Senatu.

Unormowania zawarte w rozporządzeniu powinny być spójne z unormowaniami w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 182 ust. 3 ustawy, które powinno w szczególności ustalać trzy rodzaje bloków audycji wyborczych.

- w sprawie audycji wyborczych do Senatu w programie radiowym dla zagranicy wskazała:

Czas rozpowszechniania nieodpłatnie audycji wyborczych przeznaczonych na kampanię wyborczą do Senatu w ogólnokrajowych programach Telewizji Polskiej i Polskiego Radia, o którym mowa w art. 216 ust. 2 Ordynacji wyborczej powinien obejmować również audycje w programie przeznaczonym dla zagranicy. Dla ustalenia tego czasu należy zastosować proporcje takie, jakie określono w art. 181 ust. 2 pkt 1 Ordynacji

wyborczej. Na dokonanie takiej interpretacji pozwala treść art. 190 Ordynacji wyborczej.

- w sprawie opłat za ogłoszenia wyborcze wyraziła opinię:

Wysokość opłat pobieranych od komitetów wyborczych za ogłoszenia wyborcze przez nadawców radiowych i telewizyjnych, zgodnie z art. 185 ust.2 Ordynacji wyborczej, musi być ustalana według cennika obowiązującego w dniu zarządzenia wyborów z ewentualnym jednolitym zastosowaniem zniżek.

Zniżki od opłat cennikowych nie mogą być ustalane w drodze negocjacji z poszczególnymi komitetami wyborczymi, i muszą być jednakowe, dla ogłoszeń emitowanych w danym czasie, dla wszystkich komitetów wyborczych, jak tego wymaga wyżej powołany przepis ustawy.

Zastosowanie zniżek większych niż zniżki przewidziane w cenniku powinno poprzedzać ustalenie jednolitej dla wszystkich komitetów wyborczych procentowej lub ułamkowej obniżki opłat za rozpowszechnianie ogłoszeń wyborczych.

Byłoby wskazane, aby ustalenia, co do tak określonych cen preferencyjnych dla ogłoszeń wyborczych z zastosowaniem zniżek, zostały podane przez nadawców do wiadomości komitetów wyborczych.

- w sprawie terminów i czasu rozpowszechniania audycji wyborczej przekazała stanowisko:

Przepis art. 181 ust. 1 Ordynacji wyborczej nakłada na Telewizję Polską Spółkę Akcyjną oraz Polskie Radio Spółka Akcyjna i spółki radiofonii regionalnej obowiązek rozpowszechniania na własny koszt audycji wyborczych komitetów wyborczych w okresie od 15 dnia przed dniem wyborów do zakończenia kampanii wyborczej. Zgodnie z art. 85 ust. 1 ustawy kampania wyborcza ulega zakończeniu na 24 godziny przed dniem wyborów. W kalendarzu wyborczym, stanowiącym załącznik do postanowienia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 25 czerwca 2001 r. w sprawie zarządzenia wyborów do Sejmu RP i do Senatu RP (Dz. U. Nr 66, poz. 661) wskazano, że od dnia 8 września 2001 r. do dnia 21 września 2001 r. do godz. 24.00 odbywa się rozpowszechnianie omawianych wyżej audycji wyborczych.

Artykuł 181 ust. 1 ustawy oraz powołany zapis w kalendarzu wyborczym wskazują jednoznacznie okres, w którym rozpowszechniane są nieodpłatne audycje wyborcze. Artykuł 181 ust. 1 ustawy ma charakter obligatoryjny, a co za tym idzie wskazany w nim okres rozpowszechniania audycji wyborczych nie może być skrócony.

- * W związku ze zgłoszonymi wątpliwościami w sprawie zakazu łączenia mandatu radnego z mandatem posła lub senatora – Państwowa Komisja Wyborcza wyjaśniła:

Zakaz łączenia mandatu posła z mandatem radnego rady gminy, rady powiatu i sejmiku województwa został określony w art. 177 ust. 1 pkt 7 lit. a Ordynacji wyborczej, który przewiduje, że mandat posła wygasa, jeżeli pełni on funkcję radnego organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego lub został wybrany na tę funkcję.

Zgodnie z art. 177 ust. 3 mandat wybranego posła, który w dniu wyborów do Sejmu pełnił funkcję radnego wygasa, jeżeli w terminie 14 dni od dnia ogłoszenia przez Państwową Komisję Wyborczą wyników wyborów do Sejmu nie złoży on Marszałkowi Sejmu oświadczenia o złożeniu rezygnacji z mandatu radnego. Oznacza to, że radni mogą kandydować na posłów w wyborach do Sejmu, jednakże w przypadku wyboru, dla zachowania mandatu poselskiego, w ustawowym terminie muszą złożyć rezygnację z mandatu radnego. Analogiczne rozwiązania prawne, dotyczące wygaśnięcia mandatu senatora w przypadku piastowania mandatu radnego zawiera art. 213 ust. 1 pkt 7 lit. a i ust. 3 Ordynacji wyborczej.

Odpowiednie przepisy dotyczące zakazu łączenia mandatu radnego z mandatem posła lub senatora, które wprowadziła ustawa z dnia 11 kwietnia 2001 r. o zmianie ustaw o samorządzie gminnym, o samorządzie powiatowym, o samorządzie województwa, o administracji rządowej w województwie oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 45, poz. 479), które wejdą w życie po zakończeniu kadencji organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego, a dotyczące mandatu radnego, nie zawieszają stosowania przepisów Ordynacji wyborczej do Sejmu RP i do Senatu RP wskazanych wcześniej.

- * W sprawie przeprowadzenia w dniu wyborów do Sejmu i Senatu referendum lokalnego, wskazała, iż nie ma przeszkód prawnych, aby w dniu wyborów przeprowadzić referendum lokalne pod warunkiem, iż głosowanie w referendum będzie przeprowadzone w odrębnych lokalach głosowania niż lokale wyborcze wyznaczone dla wyborów parlamentarnych i że przeprowadzą je oddzielne obwodowe komisje do spraw referendum lokalnego.

Na organizatorach referendum spoczywa także obowiązek zapewnienia, aby referendum nie zostało wykorzystane do prowadzenia agitacji wyborczej, dotyczącej wyborów do Sejmu i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej.

- * Państwowa Komisja wyborcza równolegle wykonywała zadania wynikające ze sprawowania nadzoru nad stosowaniem przepisów ustaw samorządowych i o referendum lokalnym.
 - w sprawie prowadzenia działalności gospodarczej radnych wyjaśniła, iż zgodnie z art. 24f ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym (Dz. U. z 1996 r. Nr 13, poz. 74 z późniejszymi zmianami) radny nie może prowadzić działalności gospodarczej na własny rachunek lub wspólnie z innymi osobami z wykorzystaniem mienia komunalnego, a także

zarządzać taką działalnością lub być przedstawicielem czy pełnomocnikiem w prowadzeniu takiej działalności.

Powołany przepis nie precyzuje w jakiej formie korzystanie z mienia komunalnego jest zabronione. Państwowa Komisja Wyborcza stoi na stanowisku, iż zakaz ten dotyczy każdej formy korzystania z mienia. W świetle obowiązującej ustawy naruszenie przez radnego tego zakazu nie stanowi podstawy wygaśnięcia mandatu radnego. Zakaz prowadzenia działalności gospodarczej przez radnego z wykorzystaniem mienia komunalnego gminy będzie skutkował utratą mandatu przez radnego od początku nowej kadencji organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego, gdyż ustawą z dnia 11 kwietnia 2001 r. o zmianie ustaw: o samorządzie gminnym, o samorządzie powiatowym, o samorządzie województwa, o administracji rządowej w województwie oraz o zmianie niektórych innych ustaw została dokonana zmiana art. 190 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 16 lipca 1998 r. - Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw (Dz. U. Nr 95, poz. 602). Nowy przepis stanowi o wygaśnięciu mandatu radnego prowadzącego działalność gospodarczą z wykorzystaniem mienia komunalnego gminy.

Państwowa Komisja Wyborcza podziela pogląd Zastępcy Wojewódzkiego Komisarza Wyborczego w Elblągu, wyrażony w piśmie z dnia 20.06.2001 r. w sprawie interpretacji art. 24f ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym oraz informuje, że przepisy prawa wyborczego nie określają konsekwencji ponoszonych przez zarządcę mienia gminnego, który wydzierżawia lub udostępnia w innej formie mienie gminne radnym prowadzącym działalność gospodarczą na własny rachunek.

- W sprawie interpretacji przepisów Ordynacji wyborczej do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw, wskazała.

Zgodnie z art. 5 Ordynacji prawo wybierania (czynne prawo wyborcze) do danej rady ma każdy obywatel polski, który najpóźniej w dniu wyborów kończy 18 lat i stale zamieszkuje na obszarze działania tej rady.

Zgodnie z art. 9 Ordynacji wyborczej, przy ustalaniu faktu stałego zamieszkiwania dla potrzeb Ordynacji stosuje się przepisy kodeksu cywilnego. Według art. 25 k.c., miejscem stałego zamieszkania osoby fizycznej jest miejscowość, w której osoba ta przebywa z zamiarem stałego pobytu, przy czym art. 28 k.c. stanowi, że można mieć tylko jedno miejsce zamieszkania. Tak więc stałe zamieszkiwanie jest faktem oraz wyrazem woli. Natomiast zameldowanie na pobyt stały jest obowiązkową czynnością administracyjną związaną ze stałym zamieszkiwaniem.

Zameldowanie nie jest warunkiem niezbędnym dla stwierdzenia stałego zamieszkiwania, co w odniesieniu do udziału w wyborach znajduje potwierdzenie w art. 12 ust. 2-3 ustawy z dnia 12 kwietnia 2001 r. - Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 46, poz. 499 i Nr 74, poz. 786), który dopuszcza wpisanie do rejestru wyborców wyborcy zamieszkującego bez zameldowania na pobyt stały. Z tych względów, przy ustalaniu faktu stałego zamieszkiwania zameldowanie na pobyt stały oraz wpis do rejestru mogą być traktowane jako przesłanki dowodowe, a nie jako czynniki rozstrzygające o zamieszkiwaniu. Samo zameldowanie na pobyt stały nie przesądza o posiadaniu czynnego prawa wyborczego. W stosunku do osoby wpisanej do rejestru wyborców w związku z zameldowaniem na pobyt stały może być w sposób skuteczny wniesiona reklamacja na nieprawidłowość w rejestrze wyborców, jeśli osoba ta nie zamieszkuje na obszarze gminy (art. 15 ust. 1 pkt 4 Ordynacji wyborczej).

- * Zgodnie z wymaganiem ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne (Dz. U. Nr 106, poz. 679 ze zmianami), Państwowa Komisja Wyborcza prowadzi i publikuje w każdym roku Rejestr Korzyści uzyskiwanych przez członków Rady Ministrów, sekretarzy i podsekretarzy stanu, kierowników urzędów centralnych, wojewodów i wicewojewodów (art. 12 ust. 8 i 9 ustawy).

W bieżącym roku został sporządzony i opublikowany Rejestr Korzyści zawierający dane za okres od 1 lipca 2000 r. do 24 lipca 2001 r. Rejestr jest udostępniany do wglądu w siedzibie Państwowej Komisji Wyborczej oraz w delegaturach wojewódzkich Krajowego Biura Wyborczego. Publikację otrzymują również uprawnione biblioteki.

INFORMACJE I AKTUALNOŚCI WYBORCZE
ZESTAWIENIE
WYNIKÓW WYBORÓW UZUPEŁNIAJĄCYCH
DO RAD GMIN PRZEPROWADZONYCH
W OKRESIE OD 1 LIPCA 2001 R. DO 31 LIPCA 2001 R.

Województwo	Nazwa Rady Gminy	Data wyborów	Liczba wybieranych radnych	Okręg/Okręgi wyb.	Liczba list z kandydatami	Liczba kandydatów	Liczba obsadzonych mandatów	Frekwencja wyborcza
dolnośląskie	Rada Miasta Szczytna	22 lipca 2001 r.	1	nr 2	2	2	1	6,53%
	Rada Miasta Chocianów	22 lipca 2001 r.	1	nr 13	7	7	1	47,25%
	Rada Gminy Miękinia	22 lipca 2001 r.	1	nr 7	1	1	1	- *)
kujawsko-pomorskie	Rada Miasta Radzyń Chełmiński	22 lipca 2001 r.	1	nr 2	3	3	1	17,51%
	Rada Miasta Radzyń Chełmiński	22 lipca 2001 r.	1	nr 3	2	2	1	6,63%
	Rada Miasta Radzyń Chełmiński	22 lipca 2001 r.	2	nr 4	3	4	2	23,43%
	Rada Gminy Tłuchowo	22 lipca 2001 r.	1	nr 14	2	2	1	23,04%
	Rada Gminy Świecie nad Osą	29 lipca 2001 r.	1	nr 3	3	3	1	37,89%
lubelskie	Rada Gminy Horodło	15 lipca 2001 r.	1	nr 12	1	1	1	- *)
	Rada Gminy Łaziska	22 lipca 2001 r.	1	nr 1	2	2	1	23,78%
	Rada Miasta Kazimierz Dolny	22 lipca 2001 r.	1	nr 5	1	1	1	- *)
	Rada Gminy Hrubieszów gm.	29 lipca 2001 r.	1	nr 6	2	2	1	40,07%
	Rada Gminy Hrubieszów gm.	29 lipca 2001 r.	1	nr 13	4	4	1	38,17%
lubuskie	Rada Gminy Bojadła	15 lipca 2001 r.	2	nr 2	3	4	2	10,53%
	Rada Gminy Bojadła	15 lipca 2001 r.	1	nr 4	2	2	1	7,53%
łódzkie	Rada Gminy Szczerców	15 lipca 2001 r.	1	nr 12	2	2	1	45,58%
	Rada Gminy Lgota Wielka	15 lipca 2001 r.	1	nr 8	3	3	1	26,02%
małopolskie	Rada Gminy Czernichów	8 lipca 2001 r.	1	nr 5	2	2	1	10,82%
	Rada Gminy Radłów	22 lipca 2001 r.	1	nr 1	5	5	1	8,68%
	Rada Gminy Radłów	22 lipca 2001 r.	1	nr 13	2	2	1	20,51%
mazowieckie	Rada Gminy Przesmyki	15 lipca 2001 r.	1	nr 11	2	2	1	59,18%
	Rada Gminy Wieliszew	22 lipca 2001 r.	1	nr 1	2	2	1	36,27%
	Rada Gminy Siennica	22 lipca 2001 r.	1	nr 5	2	2	1	23,77%
	Rada Gminy Nowe Miasto	22 lipca 2001 r.	1	nr 3	2	2	1	60,83%
	Rada Gminy Załuski	22 lipca 2001 r.	1	nr 1	2	2	1	42,81%
	Rada Gminy Szreńsk	29 lipca 2001 r.	1	nr 1	3	3	1	17,77%
	Rada Miasta Przasnysz	29 lipca 2001 r.	1	nr 16	4	4	1	15,36%
	Rada Gminy Czernice Borowe	29 lipca 2001 r.	1	nr 12	2	2	1	53,89%
opolskie	Rada Gminy Przyłęk	29 lipca 2001 r.	1	nr 3	2	2	1	9,52%
	Rada Miasta Gorzów Śląski	29 lipca 2001 r.	1	nr 2	3	3	1	20,33%
podkarpackie	Rada Gminy Olszanica	22 lipca 2001 r.	1	nr 1	5	5	1	28,12%
	Rada Gminy Solina	22 lipca 2001 r.	1	nr 8	1	1	1	- *)
podlaskie	Rada Gminy Narewka	22 lipca 2001 r.	1	nr 1	2	2	1	14,55%
pomorskie	Rada Gminy Czarna Dąbrówka	22 lipca 2001 r.	1	nr 6	3	3	1	33,19%
	Rada Miasta Gniew	29 lipca 2001 r.	1	nr 10	2	2	1	7,07%
śląskie	Rada Gminy Godów	22 lipca 2001 r.	1	nr 2	2	2	1	3,71%
świętokrzyskie	Rada Miasta Działoszyce	22 lipca 2001 r.	1	nr 16	4	4	1	34,68%
warmińsko-mazurskie	Rada Gminy Szczytno gm.	15 lipca 2001 r.	1	nr 17	2	2	1	24,57%
wielkopolskie	Rada Gminy Koźminek	22 lipca 2001 r.	1	nr 8	2	2	1	58,31%
	Rada Gminy Perzów	22 lipca 2001 r.	1	nr 8	2	2	1	18,78%
	Rada Miasta Miejska Górką	22 lipca 2001 r.	1	nr 1	2	2	1	9,76%
	Rada Gminy Łądek	22 lipca 2001 r.	1	nr 4	3	3	1	20,18%

Województwo	Nazwa Rady Gminy	Data wyborów	Liczba wybieranych radnych	Okręg/Okręgi wyb.	Liczba list z kandydatami	Liczba kandydatów	Liczba obsadzonych mandatów	Frekwencja wyborcza
wielkopolskie cd.	Rada Miasta Sieraków	29 lipca 2001 r.	1	nr 4	3	3	0	17,65%
zachodniopomorskie	Rada Gminy Stare Czarnewo	29 lipca 2001 r.	1	nr 1	2	2	1	64,34%
	Rada Miasta Kamień Pomorski	29 lipca 2001 r.	1	nr 8	3	3	1	25,18%
	Rada Gminy Kozielice	29 lipca 2001 r.	1	nr 1	2	2	1	17,97%

*) zgodnie z art. 188 ust. 1 głosowania nie przeprowadzono, a za wybranego radnym uznano zarejestrowanego kandydata

**ZESTAWIENIE WYNIKÓW
REFERENDÓW LOKALNYCH W SPRAWIE ODWOŁANIA
RAD GMIN, RAD POWIATÓW I SEJMIKÓW WOJEWÓDZTW
PRZED UPŁYWEM KADENCJI PRZEPROWADZONYCH
W OKRESIE OD 1 LIPCA 2001 R. DO 31 LIPCA 2001 R.**

Województwo	Nazwa Rady	Data referendum	Udział w referendum frekwencja	Wynik referendum
dolnośląskie	Rada Miasta Świerzawa	22 lipca 2001 r.	17,16%	nieważne *)
	Rada Gminy Jemielno	22 lipca 2001 r.	1,33%	nieważne *)
lubelskie	Rada Gminy Horodło	8 lipca 2001 r.	8,67%	nieważne *)
małopolskie	Rada Gminy Podegrodzie	8 lipca 2001 r.	9,47%	nieważne *)
pomorskie	Rada Miasta Nowy Staw	8 lipca 2001 r.	13,07%	nieważne *)
	Rada Miasta Gniew	15 lipca 2001 r.	21,24%	nieważne *)
warmińsko-mazurskie	Rada Gminy Godkowo	8 lipca 2001 r.	20,81%	nieważne *)
	Rada Miasta Braniewo	8 lipca 2001 r.	2,72%	nieważne *)
zachodniopomorskie	Rada Gminy Darłowo gm.	1 lipca 2001 r.	14,44%	nieważne *)
	Rada Miasta Biały Bór	29 lipca 2001 r.	39,57%	WAŻNE *) rozstrzygające **)

*) zgodnie z art. 55 ustawy o referendum lokalnym, referendum jest ważne, jeżeli wzięło w nim udział co najmniej 30% uprawnionych do głosowania

***) zgodnie z art. 56 ust. 1 ustawy o referendum lokalnym, wynik referendum jest rozstrzygający, jeżeli za jednym z rozwiązań w sprawie poddanej pod referendum oddano więcej niż połowę ważnych głosów

**ZMIANY W SKŁADACH SEJMIKÓW WOJEWÓDZTW, RAD POWIATÓW
I RAD GMIN (POWYŻEJ 20 TYS. MIESZKAŃCÓW)
W TRYBIE ART. 194 ORDYNACJI PRZEPROWADZONYCH
W OKRESIE OD 1 LIPCA 2001 R. DO 31 LIPCA 2001 R.**

Województwo dolnośląskie

Rada Miasta Kamienna Góra; mandat pozostał nieobsadzony

Rada Miasta Świebodzice; wygasł 1 mandat; wstąpił 1 radny

Rada Miasta Zgorzelec; mandat pozostał nieobsadzony

Województwo lubelskie

Rada Powiatu Chełmskiego; wstąpił 1 radny

Rada Miasta Łuków; mandat pozostał nieobsadzony

Województwo łódzkie

Rada Miasta Pabianice; wstąpił 1 radny

Rada Powiatu Wieruszowskiego; mandat pozostał nieobsadzony

Województwo małopolskie

Rada Gminy Chelmiec; wygasł 1 mandat; mandat pozostał nieobsadzony

Rada Gminy Nowy Targ gm.; mandat pozostał nieobsadzony

Województwo mazowieckie

Rada Miasta Grójec; mandat pozostał nieobsadzony

Rada Powiatu Przasnyskiego; nieobsadzono 2 mandatów

Rada Miasta Pionki; mandat pozostał nieobsadzony

Województwo pomorskie

Rada Miasta Wejherowo; mandat pozostał nieobsadzony

Województwo śląskie

Rada Powiatu Gliwickiego; mandat pozostał nieobsadzony

Rada Miasta Rybnik; wstąpił 1 radny

Rada Miasta Świętochłowice; wstąpił 1 radny

WYKAZ TERMINÓW

**UZUPEŁNIAJĄCYCH I PRZEDTERMINOWYCH WYBORÓW DO RAD GMIN,
RAD POWIATÓW I SEJMIKÓW
WOJEWÓDZTW ORAZ REFERENDÓW LOKALNYCH W SPRAWIE ODWOŁA-
NIA RADY GMINY, RAD POWIATÓW LUB SEJMIKU
WOJEWÓDZTWA PRZED UPŁYWEM KADENCJI ZARZĄDZONYCH
NA OKRES OD 5 SIERPNI 2001 R. DO 21 PAŹDZIERNIKA 2001 R.**

5 sierpnia 2001 r.

Województwo lubuskie

Rada Gminy Bojadła - *referendum w sprawie odwołania rady*

Województwo warmińsko-mazurskie

Rada Gminy Gietrzwałd okręg wyb. nr 10 (1 radny) - *uzupełniająca*

12 sierpnia 2001 r.

Województwo lubelskie

Rada Gminy Wojcieszków okręg wyb. nr 11 (1 radny) - *uzupełniająca*

Rada Gminy Krynice okręg wyb. nr 10 (1 radny) - *uzupełniająca*

Województwo małopolskie

Rada Miasta Maków Podhalański okręg wyb. nr 4 (4 radnych) - *uzupełniająca*

19 sierpnia 2001 r.

Województwo kujawsko-pomorskie

Rada Gminy Lisewo okręg wyb. nr 5 (1 radny) - *uzupełniająca*

Województwo śląskie

Rada Miasta Siewierz - *referendum w sprawie odwołania rady*

Województwo warmińsko-mazurskie

Rada Gminy Janowo okręg wyb. nr 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 (15 radnych) - *przedterminowe*
Rada Gminy Szczytno gm. okręg wyb. nr 3 (1 radny) - *uzupełniająca*

26 sierpnia 2001 r.

Województwo dolnośląskie

Rada Miasta Piechowice okręg wyb. nr 5 (1 radny) - *uzupełniająca*
Rada Miasta Szklarska Poręba okręg wyb. nr 6 (1 radny) - *uzupełniająca*

Województwo kujawsko-pomorskie

Rada Miasta Skepe okręg wyb. nr 2 (1 radny) - *uzupełniająca*

Województwo lubuskie

Rada Miasta Nowe Miasteczko - *referendum w sprawie odwołania rady*
Rada Miasta Sława - *referendum w sprawie odwołania rady*

Województwo łódzkie

Rada Gminy Oporów - *referendum w sprawie odwołania rady*
Rada Miasta Głowno okręg wyb. nr 5 (1 radny) - *uzupełniająca*

Województwo małopolskie

Rada Gminy Drwinia okręg wyb. nr 10 (1 radny) - *uzupełniająca*

Województwo podkarpackie

Rada Gminy Tuszów Narodowy - *referendum w sprawie odwołania rady*

Województwo śląskie

Rada Gminy Ornontowice okręg wyb. nr 4 (1 radny) - *uzupełniająca*

Województwo warmińsko-mazurskie

Rada Gminy Wilczęta okręg wyb. nr 11 (1 radny) - *uzupełniająca*
Rada Miasta Mikołajki okręg wyb. nr 1, 2 (2 radnych) - *uzupełniająca*
Rada Gminy Łukta okręg wyb. nr 6 (1 radny) - *uzupełniająca*

2 września 2001 r.

Województwo lubelskie

Rada Gminy Lubycza Królewska okręg wyb. nr 9 (1 radny) - *uzupełniająca*

Województwo podkarpackie

Rada Gminy Krasiczyn okręg wyb. nr 12 (1 radny) - *uzupełniająca*

Województwo pomorskie

Rada Miasta Prabuty okręg wyb. nr 6 (1 radny) - *uzupełniająca*
Rada Gminy Lubichowo okręg wyb. nr 3 (2 radnych) - *uzupełniająca*

9 września 2001 r.

Województwo dolnośląskie

Rada Miasta Kowary okręg wyb. nr 5 (1 radny) - *uzupełniająca*

Rada Miasta Świeradów-Zdrój - *referendum w sprawie odwołania rady*

Województwo łódzkie

Rada Gminy Andrespol okręg wyb. nr 9 (1 radny) - *uzupełniająca*

Województwo małopolskie

Rada Gminy Korzenna okręg wyb. nr 12 (1 radny) - *uzupełniająca*

Województwo opolskie

Rada Miasta Lewin Brzeski okręg wyb. nr 1 (1 radny) - *uzupełniająca*

Rada Gminy Pawłowiczki okręg wyb. nr 6 (1 radny) - *uzupełniająca*

Województwo podkarpackie

Rada Gminy Nozdrzec okręg wyb. nr 3 (1 radny) - *uzupełniająca*

Rada Gminy Krempna okręg wyb. nr 3 (1 radny) - *uzupełniająca*

Województwo śląskie

Rada Gminy Rudnik okręg wyb. nr 10 (1 radny) - *uzupełniająca*

16 września 2001 r.

Województwo dolnośląskie

Rada Miasta Nowogrodziec okręg wyb. nr 9 (1 radny) - *uzupełniająca*

Województwo kujawsko-pomorskie

Rada Gminy Raciążek okręg wyb. nr 4 (1 radny) - *uzupełniająca*

Województwo lubelskie

Rada Gminy Rokitno okręg wyb. nr 2 (1 radny) - *uzupełniająca*

Rada Gminy Trzebieszów okręg wyb. nr 3 (1 radny) - *uzupełniająca*

Rada Gminy Wilków okręg wyb. nr 10 (1 radny) - *uzupełniająca*

Województwo lubuskie

Rada Miasta Gozdnicza okręg wyb. nr 1 (1 radny) - *uzupełniająca*

Województwo małopolskie

Rada Gminy Charsznica okręg wyb. nr 8 (1 radny) - *uzupełniająca*

Województwo mazowieckie

Rada Gminy Dzierzgowo okręg wyb. nr 4 (1 radny) - *uzupełniająca*

Rada Gminy Michałowice okręg wyb. nr 3 (1 radny) - *uzupełniająca*

Województwo podkarpackie

Rada Gminy Przemyśl gm. okręg wyb. nr 3 (1 radny) - *uzupełniająca*

Województwo śląskie

Rada Gminy Pawłowice okręg wyb. nr 7 (1 radny) - *uzupełniająca*

23 września 2001 r.

Województwo mazowieckie

Rada Gminy Orońsko okręg wyb. nr 3 (1 radny) - *uzupełniająca*

Województwo podkarpackie

Rada Gminy Pysznica okręg wyb. nr 7 (1 radny) - *uzupełniająca*

Województwo śląskie

Rada Gminy Goleszów okręg wyb. nr 3 (1 radny) - *uzupełniająca*

30 września 2001 r.

Województwo dolnośląskie

Rada Gminy Krotoszyce okręg wyb. nr 4 (1 radny) - *uzupełniająca*

Rada Miasta Świeradów-Zdrój okręg wyb. nr 2 (1 radny) - *uzupełniająca*

Rada Miasta Świeradów-Zdrój okręg wyb. nr 3 (1 radny) - *uzupełniająca*

Rada Gminy Oleśnica gm. okręg wyb. nr 15 (1 radny) - *uzupełniająca*

Rada Miasta Twardogóra okręg wyb. nr 1 (1 radny) - *uzupełniająca*

Rada Gminy Prusice okręg wyb. nr 1 (2 radnych) - *uzupełniająca*

Województwo kujawsko-pomorskie

Rada Gminy Bobrowo okręg wyb. nr 3 (1 radny) - *uzupełniająca*

Rada Gminy Zbiczno okręg wyb. nr 1 (1 radny) - *uzupełniająca*

Województwo łódzkie

Rada Miasta Łęczyca okręg wyb. nr 17 (1 radny) - *uzupełniająca*

Rada Miasta Łęczyca okręg wyb. nr 5 (1 radny) - *uzupełniająca*

Województwo śląskie

Rada Gminy Poraj okręg wyb. nr 2 (1 radny) - *uzupełniająca*

Województwo świętokrzyskie

Rada Gminy Nowy Korczyn okręg wyb. nr 6 (1 radny) - *uzupełniająca*

Rada Gminy Gowarczów okręg wyb. nr 6 (1 radny) - *uzupełniająca*

Województwo warmińsko-mazurskie

Rada Miasta Frombork okręg wyb. nr 7 (1 radny) - *uzupełniająca*

Rada Miasta Dobre Miasto okręg wyb. nr 4 (1 radny) - *uzupełniająca*

Rada Gminy Grunwald okręg wyb. nr 5 (1 radny) - *uzupełniająca*

Rada Miasta Orzysz okręg wyb. nr 5 (1 radny) - *uzupełniająca*

Województwo wielkopolskie

Rada Gminy Drawsko okręg wyb. nr 4 (1 radny) - *uzupełniająca*

Rada Gminy Pępowo okręg wyb. nr 13 (1 radny) - *uzupełniająca*

Rada Gminy Lipno okręg wyb. nr 5 (1 radny) - *uzupełniająca*

Województwo zachodniopomorskie

Rada Miasta Darłowo okręg wyb. nr 3 (1 radny) - *uzupełniająca*

7 października 2001 r.

Województwo kujawsko-pomorskie

Rada Miasta Brześć Kujawski okręg wyb. nr 6 (1 radny) - *uzupełniająca*

Województwo lubelskie

Rada Gminy Zakrzówek - *referendum w sprawie odwołania rady*

Województwo podkarpackie

Rada Miasta Zagórz okręg wyb. nr 11 (1 radny) - *uzupełniająca*

Województwo pomorskie

Rada Gminy Ostaszewo okręg wyb. nr 3 (1 radny) - *uzupełniająca*

Województwo warmińsko-mazurskie

Rada Gminy Kruklanki okręg wyb. nr 3 (1 radny) - *uzupełniająca*

Rada Gminy Świętajno okręg wyb. nr 4 (1 radny) - *uzupełniająca*

14 października 2001 r.

Województwo mazowieckie

Rada Gminy Kampinos okręg wyb. nr 5 (1 radny) - *uzupełniająca*

Województwo śląskie

Rada Miasta Krzepice okręg wyb. nr 6 (1 radny) - *uzupełniająca*

21 października 2001 r.

Województwo kujawsko-pomorskie

Rada Gminy Łysomice okręg wyb. nr 8 (1 radny) - *uzupełniająca*

WYMIANA DOŚWIADCZEŃ Z ZAGRANICĄ

- * W dniach 2 – 6 lipca 2001 r. przebywała w Polsce z wizytą delegacja Rumuńsko – Polskiej Grupy Parlamentarnej z jej Przewodniczącym Senatorenem Dionisie Bucurem, który w partii Demokracji Społecznej Rumunii jest członkiem Centralnego Biura Wyborczego. W dniu 4 lipca odbyło się spotkanie delegacji z Przewodniczącym Państwowej Komisji Wyborczej Ferdynandem Rymarzem i zastępcą Kierownika Krajowego Biura Wyborczego Bohdanem Szcześniakiem.
- * W dniu 24 lipca br. Sekretarz Generalny Stowarzyszenia p. Zoltan Toth w towarzystwie Dyrektora Sekretariatu p. Zsolt Szolnoki i delegata na Białoruś p. Istvan Kesegi złożyli wizytę Kierownikowi Krajowego Biura Wyborczego, p. Kazimierzowi Wojciechowi Czaplickiemu. Celem wizyty było omówienie udziału przedstawicieli PKW w misji obserwato-

rów wyborów prezydenckich na Białorusi. Przyjęto propozycję udziału 2 do 3 ekspertów z Polski w misji obserwatorów na wybory, które przeprowadzone będą w dniu 9 września br.

Sekretarz Generalny Stowarzyszenia przedstawił koncepcję utworzenia z dniem 1 stycznia 2002 r. trzech przedstawicielstw regionalnych Stowarzyszenia Urzędników Wyborczych Centralnej i Wschodniej Europy: w Moskwie, w Warszawie i w Zagrzebiu.

Tego samego dnia Przewodniczący Centralnej Komisji Wyborczej Federacji Rosyjskiej p. Aleksandr Albertowicz Wieszniakow spotkał się z Przewodniczącym Państwowej Komisji Wyborczej p. Ferdynandem Rymarzem i Sekretarzem Państwowej Komisji Wyborczej p. Kazimierzem Wojciechem Czaplickim. Tematem rozmów była współpraca Centralnych Komisji Wyborczych oraz prace Stowarzyszenia Urzędników Wyborczych.

W dniu 29 lipca br. otrzymano wniosek Stowarzyszenia Urzędników Wyborczych Bośni i Hercegowiny w sprawie zaproszenia 6 członków tego Stowarzyszenia jako obserwatorów na wybory parlamentarne w Polsce.

INFORMACJE PRAWNE I ORZECZNICTWO SĄDOWE

- * W Dzienniku Ustaw Nr 74 z dnia 20 lipca 2001 r. opublikowania została ustawa z dnia 8 czerwca 2001 r. o zmianie ustawy – Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej. W ustawie tej wprowadzone zostały zmiany w załączniku nr 1 do ustawy z dnia 12 kwietnia 2001 r. Ordynacja wyborcza do Sejmu i do Senatu RP. I tak w okręgu wyborczym nr 23 liczba wybieranych posłów wynosi 15 a nie 14. W okręgu wyborczym nr 24 liczba wybieranych posłów wynosi 15 a nie 14. W okręgu wyborczym nr 28 liczba wybieranych posłów wynosi 7 a nie 8. W okręgu wyborczym nr 35 liczba wybieranych posłów wynosi 9 a nie 10.
- * Ministerstwo Finansów pismem z dnia 16 sierpnia 2001 r. Nr PB3/8636/82143-181/AS/01 poinformowało, że do jednostek organizacyjnych nie mających osobowości prawnej, w tym komitetów wyborczych, które są utworzone na podstawie art. 96 ust. 1, art. 97 ust. 3 i art. 98 ust. 1 ustawy z dnia 12 kwietnia 2001 r. Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 46, poz. 499) – mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2000 r. Nr 54, poz. 654 ze zm.).

Jednocześnie Ministerstwo Finansów wyjaśnia, że przepisy wymienionej ustawy nie przewidują zwolnienia z tego podatku dla komitetów wyborczych.

- * Wojewódzki Komisarz Wyborczy w Krakowie wystąpił do Wojewody Małopolskiego o podjęcie działań nadzorczych wobec uchwały Rady Miejskiej w Wieliczce z dnia 30 czerwca 2001 r. w sprawie podziału Gminy Wieliczka na okręgi wyborcze w wyborach do

Rady Miejskiej. Komisarz zarzucił Radzie naruszenie w uchwale trybu podejmowania czynności wyborczych wynikających z ustawy z dnia 16 lipca 1998 r. – Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw (Dz. U. Nr 95, poz. 602 z późn. zmianami), a w szczególności przedwczesne ustalenie okręgów wyborczych wobec nie określenia przez wojewodę liczby radnych wybieranych do rady.

W rozstrzygnięciu nadzorczym Nr PR 0911/197/2001 z dnia 25 lipca 2001 r. Wojewoda Małopolski podzielił opinię Wojewódzkiego Komisarza i stwierdził nieważność uchwały.

W uzasadnieniu rozstrzygnięcia Wojewoda stwierdził m. in.: W omawianym przypadku tryb podejmowania kolejnych czynności wyborczych wynikających z ustawy – Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw nie został zachowany. Wojewoda Małopolski nie określił bowiem dotychczas liczby radnych wybieranych do Rady. Zatem podjęcie przez Radę Miejską w Wieliczce uchwały w sprawie podziału gminy na okręgi wyborcze należy uznać za przedwczesne i w konsekwencji naruszające ustalony ustawą porządek czynności.